

DJEČJI VRTIĆ ŠPANSKO

GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA DJEČJEG VRTIĆA „ŠPANSKO“ ZA PEDAGOŠKU GODINU 2018./2019.

Program izradile: Katica Ardalić, ravnateljica
Helena Burić, pedagoginja
Suzana Kovačić, psihologinja
Nada Jurišić, zdravstvena voditeljica
Renata Kubelka, edukacijska rehabilitatorica

Zagreb, rujan 2018.

SADRŽAJ:

1	Uvod	5
2	Ustrojstvo rada	6
3	Materijalni uvjeti	34
4	Njega i skrb za tjelesni rast i zdravlje djece	38
5	Odgojno-obrazovni rad	46
5.1	Istraživanje dječjeg glazbenog stvaralaštva	54
5.2	Istraživanje dječjeg likovnog stvaralaštva stvaralaštva	60
5.3	Razvoj autonomije	66
5.4	Zeleni vrtić – koraci prema izgradnji kuće održivog razvoja	72
5.5	Rano učenje stranog jezika	78
5.6	Autentičnost i individualizacija odgojno obrazovnog procesa	83
5.7	Plan obogaćivanja odgojno – obrazovnog procesa	88
5.8	Program rada u uvjetima inkluzije	92
6	Stručno usavršavanje	95
7	Suradnja s roditeljima	98
8	Suradnja s vanjskim ustanovama	101
9	Vrednovanje	102

10	Prilozi.....	103
10.1	Kurikulum predškole.....	104
10.2	Program predškole	110
10.3	Bitne zadaće ravnateljice.....	125
10.4	Bitne zadaće pedagoginje.....	126
10.5	Bitne zadaće psihologinje.....	130
10.6	Bitne zadaće edukacijske rehabilitatorice	131
10.7	Bitne zadaće zdravstvene voditeljice.....	133

Dječji vrtić „Špansko“
Špansko 11
10 090 Zagreb

Klasa: 601-02/18-03/01
Ur. broj:251-645-18-1
Zagreb, 28. rujna 2018.

Na temelju članka 48. Statuta Dječjeg vrtića „Špansko“, ravnateljica Dječjeg vrtića „Špansko“ Katica Ardalić predložila je Upravnom vijeću Dječjeg vrtića „Špansko“ za pedagošku godinu 2018./2019., a Upravno vijeće Dječjeg vrtića „Špansko“ na temelju članka 43. Statuta Dječjeg vrtića „Špansko“ na svojoj 9. sjednici održanoj 28.09.2018. donijelo je,

GODIŠNJI PLAN I PROGRAM RADA DJEČJEG VRTIĆA ŠPANSKO ZA PEDAGOŠKU GODINU 2018./2019.

prethodno utvrđen na Odgojiteljskom vijeću Dječjeg vrtića „Špansko“ dana 27.09.2018.

RAVNATELJICA:

Ardalić
KATICA ARDALIĆ

PREDSJEDNICA UPRAVNOG VIJEĆA

DIJANA JAKASOVIĆ

Dijana Jakasović

1 Uvod

Trajno nastojanje u radu i razvoju našeg vrtića usmjereno je na kontinuirano promišljanje i utemeljivanje vrijednosnih uporišta u usklađivanju različitih odrednica našeg kurikulumu.

Polazeći od potreba i interesa djece, roditelja i specifičnosti sredine u kojoj vrtić djeluje te načela fleksibilnosti i participacije svih čimbenika odgojno obrazovnog procesa nastojimo razvijati vrtić kao zajednicu koja je otvorena za propitivanje koncepata i odgovorno donošenje odluka vezanih za razvoj, učenje i socijalni život djece.

Bazično polazište našeg kurikulumu nalazi se u shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića i podržavanju integrirane prirode njegova učenja. Bitna pretpostavka u ostvarivanju ciljeva postavljenih u kurikulumu je stalan razvoj stručnih kompetencija odgajatelja i stručnih suradnika, kvalitetna suradnja s roditeljima i podrška lokalne zajednice.

Dosadašnjim radom na oblikovanju konteksta djeci je omogućeno svakodnevno aktivno učenje (istraživanjem, eksperimentiranjem, otkrivanjem), zadovoljavanje različitih interesa i mogućnosti interakcije sa različitim sadržajima učenja kao i sloboda i bogatstvo susreta, interakcija i komunikacije s vršnjacima i odraslima.

U vrtiću se već niz godina uspješno implementiraju umjetnički sadržaji u rad s djecom kao strategija kojom se najbolje podržavaju i razvijaju različiti modaliteti djetetovog izražavanja i komuniciranja. U tom kontekstu, posebnu pozornost dalje ćemo posvećivati istraživanju, koncipiranju i inovativnom pristupu glazbenim aktivnostima i glazbenom stvaralaštvu djeteta od najranije dobi,

U ovoj pedagoškoj godini započinjemo s programom rada Stručno razvojnog centra poticanje djetetovih glazbenih sposobnosti.

2 Ustrojstvo rada

Dječji vrtić Špansko u ovoj pedagoškoj godini provodi odgojno obrazovni rad s djecom rane i predškolske dobi sukladno važećim zakonskim propisima. Vrtić će kroz planirane programe ostvarivati djelatnost njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece predškolske dobi koji su prilagođeni razvojnim potrebama djece, njihovim mogućnostima i sposobnostima. Pri tome će se uvažavati prava djece i njihovih roditelja te radnika Vrtića.

2.1. Programi

Na osnovu broja upisane djece i interesa roditelja u ovoj pedagoškoj godini realizirati ćemo slijedeće programe:

REDOVITI 10-SATNI PROGRAM

Tablica 1. *Prikaz organizacije rada odgojnih skupina redovnog 10-satnog programa rada*

Lokacija	Br. skupina jaslica	Br. skupina vrtića	Ukupno	Broj djece u jaslicama	Broj djece u vrtiću	UKUPNO
Špansko 11	1	11	12	17	290	307
VI Oranički odvojak br.4	5	1	6	97	26	123
Hrnetička 1	0	3	3	0	85	85
D. Cesarića 51	0	1	1	0	18	18
V. Došena 39	0	1	1	0	18	18

UKUPNO	6	17	23	114	437	551
---------------	----------	-----------	-----------	------------	------------	------------

Program će biti realiziran u periodu od 01. 09. 2018. do 31. 08. 2019. godine. Izmjene u ustrojstvu rada tijekom godine odnosit će se na ljetni period (dio šestog mjeseca, sedmi i osmi mjesec) zbog specifičnosti u radu koje uzrokuju klimatski uvjeti i smanjeni broj prisutne djece u vrtiću. O tome će biti detaljnije pisano u LJETNOM PLANU I PROGRAMU RADA koji će na osnovu snimljenih potreba naših korisnika, donijeti Upravno vijeće vrtića

Dječji vrtić Špansko u pedagoškoj godini 2018./2019. djelatnost obavlja na 5 lokacija.

U redovni program upisano je djece 551 dijete u 23 odgojne skupine.

Organizacija rada temelji se na provedenom postupku upisa djece. Broj upisane djece u odgojnim skupinama temeljen je na normativu iz 1983. godine (Službeni glasnik br.17/83.) koji propisuje naš poslodavac.

I ove pedagoške godine kao i prethodnih, nismo bili u mogućnosti zadovoljiti izražene potrebe roditelja za uključivanjem djeteta u vrtić. U suradnji s vrtićima gradske četvrti Stenjevec (G.Vitez i M.Gubec) smještene su sva djeca zaposlenih roditelja.

Ove pedagoške godine nismo bili u mogućnosti prihvatiti ukupno **46** zahtjeva, **23** djece nema navršenih godinu dana.

Posebni programi integrirani u redovne odgojne skupine

Objekt	Odgojna skupina	Godina rođenja djece	Broj djece	Voditelj programa	Naziv programa
Špansko 11	BUBAMARE	2015	26	Šimić Božena	Program ranog učenja engleskog jezika

Špansko 11	MIFFY	2013	26	Pinević Suzana	Program ranog učenja engleskog jezika
Špansko 11	SLAGALICE	2014	28	Iva Novosel	Program ranog učenja engleskog jezika
V.Došena 39	CVJETIĆI	2013	18	Maja Matula (zamjena za Dizdar Dubravku)	Program ranog učenja engleskog jezika
Špansko 11	PRSTIĆI	2014	26	Heker Sayonara	Program ranog učenja njemačkog jezika
D.Cesarića 51	SLONIĆI	2012/2013	18	Bahorić Vrandečić Mirna	Program ranog učenja francuskog jezika
Špansko 11	ZEČIĆI	2018/2019	26	Nikolina Fišer Renata Pavić	Program poticanja glazbenog izričaja Tamburica

Kraći programi

Objekt	Broj odgojnih skupina	Dob djece	Broj djece	Voditelj programa	Naziv programa
Špansko11	1	5-7	15	Suzana Kovačić Dijana Jakasović Renata Pelt	Program rada s potencijalno darovitom djecom „Klikerići“
Špansko 11	2		12	Tea Biščan	Program ranog učenja engleskog jezika
Špansko 11	1	2012	24	Gospodnetić Lana	Program ranog učenja talijanskog jezika

RADNICI U PROGRAMU

Podaci o stručnim i administrativno tehničkim radnicima

Stručni radnici		Broj radnika	Ukupno radnika
	ravnatelj	1	1
	pedagog	2	2
	psiholog	1	1
	defektolog	1	1
	viša med.sestra	1	1
	odgajatelji odgajatelj pripravnik	1	1
Administrativni radnici			
	tajnik	1	1
	voditelj računovodstva	1	1
	adm.radnik	2	2
Pomoćno tehnički radnici			
	gl.kuharica	1	1

	kuhari	2	2
	pomoćni radnici u kuhinji	7	7
	domar- ložač	1	
	domar- vozač	1	
	ekonom -vozač	1	
	svelja – pralja	3	
	spremačica	15	15
ukupno		88	88

PODACI O RADNOM VREMENU VRTIĆA

Radno vrijeme vrtića je od 7:00 do 17:00 a planira se na osnovu iskazanih potreba roditelja izraženih na inicijalnom razgovoru prilikom upisa te praćenjem potreba tijekom godine.

Temeljem sagledavanja utjecajnih čimbenika radno vrijeme ove pedagoške godine organizirano je kako slijedi:

Tablica 7. *Radno vrijeme vrtića po objektima*

Objekt	Početak i kraj ped.god 1.9.2018. - 31.8.2019.	Radno vrijeme red. skupina	Rano jutarnji rad	Poslijepodnevni rad
Špansko 11		7.30 – 16.30	5.30 – 7.30	16.30 - 18.00
VI. Oranički odvojak 4		7.30.-16.30	6.00-7.30	16.30 - 18.15

Hrnetička ulica br 1.		7.30.-16.30	6.20 – 7.30	16.30.-17.30
V. Došena 39		6.40 -12.10 11.30-17.00		
D.Cesarića 51		7.00-12.30 11.00-17.00		

Ustrojstvo radnog vremena je fleksibilno i usklađuje se s potrebama roditelja, odnosno potrebama vezanim za proces rada. Međusobne obaveze i odgovornosti vrtića i roditelja definirane su Ugovorom.

Radno vrijeme ostalih zaposlenika

Radno vrijeme ravnateljice je fleksibilno i usklađuje se s potrebama koje proizlaze iz specifičnosti posla odnosno djelatnosti vrtića.

Tablica 8. *Radno vrijeme stručno razvojne službe*

Stručni suradnik	Ime i prezime	Radno vrijeme	Napomena
pedagoginja	Marijana Šimić	8.00 – 15.00	(roditeljni dopust)
pedagoginja	Helena Burić	8.00 – 15.00	
psihologinja	Suzana Kovačić	8.00 – 15.00	
defektologinja	Renata Kubelka	8.30 – 15.30	
zdrav. voditeljica	Nada Jurišić	8.00 – 15.00	

Radno vrijeme stručno razvojne službe je 7 sati dnevno plus jedan sat za ostale poslove i zadaće predviđene ovim planom i programom rada. Struktura radnog vremena utvrđena je Državnim pedagoškim standardom. Prema potrebi procesa i u dogovoru s ravnateljem, organizacija radnog vremena članova stručno razvojne službe je fleksibilna i usklađuje se s potrebama odgojno-obrazovnog procesa, potrebama rada s roditeljima te drugim poslovima i zadaćama koje se mogu neplanirano pojaviti.

Tablica 9. *Radno vrijeme administrativno računovodstvene službe*

Radno mjesto	Ime i prezime	Radno vrijeme	Napomena
tajnik	Danijel Pešt	8.00 – 16.00	
voditelj.računovodstva	Renata Ovčar	8.00 – 16.00	
admin.rač.djelatnica	Lidija Kruhonja	7.30 – 15.30	Izmjena srijedom Od 10.00 – 18.00
admin.rač.djelatnica	Nataša Jakopanec	8.00 – 16.00	

Tablica 10. *Radno vrijeme - kuhinja (centralni objekt)*

Radno mjesto	Ime i prezime	Radno vrijeme	Napomena
glavna kuharica	Dragica Hodak	7.00 - 15.00	
kuharica	Janja Bajrić	6.30 - 14.30	
kuhar	Vedran Slović	6.00 - 14.00	
pomoćna kuharica –	Ivana Parlov	6.30 - 14.30	Jedna

servirka			servirka/izmjena tjedno od 10.00 – 18.00
pomoćna kuharica – servirka	Marija Miočević	6.30 - 14.30	
pomoćna kuharica – servirka	Ljubica Marinčić	6.30 - 14.30	
pomoćna kuharica servirka	Anita Palijaš	6.30 - 14.30	

Tablica 11. *Radno vrijeme - praonica rublja (centralni objekt)*

Ime i prezime	Radno vrijeme	napomena
Ljubica Šarić	6.00 – 14.00	Djelatnice se izmjenjuju tjedno
Gordana Crnjac	8.00 – 16.00	
Zorka Čulina	10.00 – 18.00	

Tablica 12. *Radno vrijeme domara i ekonoma*

Radno mjesto	Ime i prezime	Radno vrijeme

Domar –vozač	Dražen Žilavčić	6.00 – 14.00
Domar – ložač	Željko Bartol	9.00 – 17.00 Djelatnici se izmjenjuju tjedno
Ekonom - vozač	Branka Bandur	5.00 – 13.00

Tablica 13. Radno vrijeme spremačica (centralni objekt)

Ime i prezime	Radno vrijeme
Branka Šimunović	6.00 – 14.00
Ćosić Fatima	5.30 – 13.30
Lidija Neziraj	11.00 – 19.00
Mirjana Filković	11.00 – 19.00
Dragica Grčević	11.00 – 19.00
Vesna Garešić	11.00 – 19.00
Mirjana Čurčić	11.00 – 19.00
Marijana Krznarević	11.00 – 19.00

Tablica 15. *Radno vrijeme spremačice – servirke (PO Hrnetićka)*

Radno mjesto	Ime i prezime	Radno vrijeme	Napomena
servirka	Slavica Hmelina	8.00 - 16.00	
spremačica	Karmen Brinjuvar	6.15 -14.15	Izmjena tjedno
spremačica	Katarina Stažnik	11.00 - 19.00	Izmjena tjedno

Tablica 16. *Radno vrijeme spremačice – servirke (PO V. Došena, PO D. Cesarića)*

Radno mjesto	Ime i prezime	Radno vrijeme
Spremačica	Đurđica Lešnjak	11.00 - 19.00
Spremačica	Tea Hmelina	12.00 - 16.00
Spremačica	Sinda Aušperger	8.00 - 12.00

Radno vrijeme spremačice – servirke (PO Oranice)

Radno mjesto	Ime i prezime	Radno vrijeme
Servirka	Renata Ferina	6.00 - 14.00
Servirka	Ivana Fabrični	8.00 - 16.00 (izmjena mjesečno)
Spremačica	Kaja Krajnović	11.00 - 19.00
Spremačica	Mira Anđelić	11.00 - 19.00

Tablica 2. Organizacija rada odgojnih skupina redovnog programa

Objekt: Špansko 11

Bor.	Odgojna skupina	Dob djece i godishte	Odgajatelji	Radno vrijeme odgajatelja	Napomena
1	Miffy Rano učenje engleskog jezika	5- 6od 2013.	Pinević Suzana Ponudić Andreja	07.30 -13.00 11.15 -16.30	
2	Zvezdice	4-5god 2014.	Oršić Marija Milena Španja Jakšić Jelena	7.30 -12.45 11.00 -16.30	
3	Ježići	3-4 god 2015.	Balija Anđa Marić Jasna Ožegović Božena	7.30 - 12.45 11.00 - 16.30	
4	Leptirići Rano učenje engleskog jezika	3-4 god 2015.	Furko Mihaela Šimić Božena	7.30 - 12.45 11.00 - 16.30	

6.	Loptice Rano učenje talijanskog jezika	6-7 god 2012	Mrvelj Vedrana Gospodnetić Lana	7.30 – 13.00 11.15 – 16.30	
7	Slagalice Rano učenje engleskog jezika	4-5 god 2014.	Iva Novosel Maja Kirin	7.30 -12.45 11.00 -16.30	Dundić roditeljni
8.	Trešnjice	2-3 god 2016	Knebl Kasić Slađana Šolčić Ktica	7.30 - 12.15 10.30 - 16.30	
9.	Pužići	3-4. god 2015	Rukelj Irena Pofuk Silvica Matea Dragaš	7.30 - 12.45 11.00 - 16.30	
10	Žabice	4-5. god 2014	Banić Mira Kovačević Zlatica	7.30 -12.45 11.00 -16.30	
11.	Mačići	5-7 god 2012/13	Pelt Renata Jakasović Dijana	7.30 - 13.00 11.15 -16.30	

12.	Kolutići	4-5. god 2014	Odak Miroslav Heker Sayonara Truhan Melita	7.30 -12.45 11.00 -16.30	
13	Zečići	5-7 god 2012/13	Pavić Renata Matleković Ljerka Fišer Nikolina	07.30 -13.00 11.15 -16.30	

Ranojutarnji rad organiziran je prema iskazanoj potrebi roditelja od 5.30 do 7.30

Kasnopodnevni rad organiziran je prema iskazanoj potrebi roditelja od 16.30 do 18.00.

Radno vrijeme se usklađuje s promijenjenim potrebama roditelja.

Objekt: **Hrnetička 1**

Bor.	Odgojna skupina	Dob djece i godište	Odgajatelji	Radno vrijeme odgajatelja	Napomena
1	Balončići st. vrtić	6 -7god 2012.	Gašpar Helena Vukadin Marija Božena Ožegović	07.30 -13.00 11.15 -16.30	

2	Sunce	5 - 6 god. 2013.	Vrbanac Dijana Medved Marica	07.30 -13.00 11.15 -16.30	
3	Medvjedići	6 - 7 god 2012.	Šamija Maja Čekolj Dubravka Blažić Lučana	07.30 -13.00 11.15 -16.30	

Ranojutarnji rad organiziran je prema iskazanoj potrebi roditelja od 6.15 do 7.30.

Kasnopopodnevni rad organiziran je prema iskazanoj potrebi roditelja od 16.30 do 18.00

Radno vrijeme se usklađuje s promijenjenim potrebama roditelja.

Objekt: VI. Oranički odvojak 4

Bor.	Odgojna skupina	Dob djece i godište	Odgajatelji	Radno vrijeme odgajatelja	Napomena
1	Bubamare	1 - 2 god 2017	Spasovski Liljana Bišćan Tea	7.30-12.00 10.15 -16.30	Dorotić bolovanje
2	Tratinčice	3 - 4 god 2015.	Medvedec Suzana Šarić Višnja	7.30 – 12.45 11.00 – 16.30	

3	Kruškice	2-3 god.	Pavelić Blažica	7.30 – 12.15	
		2016	Petanjak Ivana	10.30 – 16.30	
4	Sovice	2-3 god.	Martina Kordić	7.30 – 12.15	
		2016.	Vesna Starčević	10.30 – 16.30	
5	Jabučice	2-3 god	Bumbak Ljiljana	7.30 – 12.15	
		2016.	Frbežar Kristina	10.30 - 16.30	
6	Ribice	1-2 god.	Ovčar Božena	7.30-12.00	
		2017	Vlainić Sanja	10.15 -16.30	

Ranojutarnji rad organiziran je prema iskazanoj potrebi roditelja od 6.00 do 7.30.

Kasnopodnevni rad organiziran je prema iskazanoj potrebi roditelja od 16.30 do 17.30.

Radno vrijeme se usklađuje s promijenjenim potrebama roditelja.

Objekti: Vida Došena 39 i Dobriše Cesarića 51

Objekt	Odgojna skupina	Dob djece i godište	Odgajatelji	Radno vrijeme odgajatelja	Napomena
--------	-----------------	---------------------	-------------	---------------------------	----------

V.Došena	Cvjetići	5-6 god 2013.	Maršanić Marina Matula maja	6.40 -12.10 11.30-17.00	Dizdar Dubravka Rod.bolovanje
D. Cesarića	Slonići	5-6 god 2013.	Bahorić Vrandečić Mirna Margetić Vesna	7.00-12.30 11.30 -17.00	

Ustrojstvo rada djelatnika Ustrojstvo rada djelatnika postavljeno je temeljem Državnog pedagoškog standarda i Pravilnika o unutrašnjem ustrojstvu Dječjeg vrtića Špansko.

Evidencija realizacije rada vodi se u tabelama za evidenciju satnice koje su prilog Godišnjem planu. Radno vrijeme svih djelatnika za 2017/2018. pedagošku godinu strukturirano je temeljem Državnog pedagoškog standarda predškolskog odgoja s radnom obvezom 40 sati rada tjedno. Od 1. 12. 2010. prema Pravilniku o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima koji je donijelo Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva obvezni smo voditi evidenciju na tim Pravilnikom propisani način.

GODIŠNJA STRUKTURA SATI RADA ZA PEDAG. GOD 2018./ 2019.

mjesec	broj dana	subote	nedjelja	praznici	radni dani	stanka	ukupno sati rada
09./18	30	5	5	0	20	10	160
10./18	31	4	4	1	22	11	176
11./18	30	4	4	1	21	10.5	168

12./18	31	5	5	2	19	9.5	152
01./19	31	4	4	1	22	11	176
02./19.	28	4	4	0	20	10	160
03./19.	31	5	5	0	21	10.5	168
04./19.	30	4	4	1	21	10.5	168
05./19.	31	4	4	1	22	11	176
06./19	30	5	5	2	18	9	144
07./19.	31	4	4	0	23	11.5	184
08./19	31	5	4	2	20	10	160
ukupno	365	53	52	11	249	124.5	1992

GODIŠNJA STRUKTURA SATI RADA ODGOJITELJA ZA PEDAGOŠKU GODINU 2018./ 2019.

mjesec	broj dana	subote	nedjelja	praznici	radni dani	neposr. rad	ostali poslovi	stanka	ukupno sati rada
09./18	30	5	5	0	20	110	40	10	160
10./18	31	4	4	1	22	121	44	11	176
11./18	30	4	4	1	21	115.5	42	10.5	168
12./18	31	5	5	2	19	104.5	38	9.5	152
01./19	31	4	4	1	22	121	44	11	176
02./19.	28	4	4	0	20	110	40	10	160
03./19.	31	5	5	0	21	115.5	42	10.5	168
04./19.	30	4	4	1	21	115.5	42	10.5	168

05./19.	31	4	4	1	22	121	44	11	176
06./19	30	5	5	2	18	99	36	9	144
07./19.	31	4	4	0	23	126.5	46	11.5	184
08./19	31	5	4	2	20	110	40	10	160
ukupno	365	53	52	11	249	1369.5	498	124.5	1992

Tablica 18. *Struktura sati odgojno-obrazovnih zaposlenika za pedagošku godinu 2018./2019.*

MJESEC	BR.DANA	SUBOTE	NEDJELJE	PRAZNICI	RADNI DANI	NEPOSR. RAD h:mim	OSTALI POSLOVI h:min	STANKA h:min	UKUPNO SATI RADA
09./18	30	4	5	0	21	115,30	42	10,30	168
10./18	31	4	4	1	22	121	44	11,00	176
11./18	30	4	4	1	21	115,30	42	10,30	168
12./18	31	5	5	2	19	104,30	38	9,30	152
01./19	31	4	4	1	22	121	44	11,00	176
02./19	28	4	4	0	20	110	40	10,00	160
03./19	31	5	5	0	21	115,30	42	10,30	168
04./19	30	4	4	1	21	115,30	42	10,30	168
05./19	31	4	4	1	22	121	44	11,00	176
06./19	30	5	5	2	18	99	36	9	144
07./19	31	4	4	0	23	126,5	46	11,5	184
08./19	31	5	4	2	20	110	40	10,00	160
UKUPNO	365	53	52	11	249	1368,7	498	123,7	1992

Tablica 18.: *Individualna zaduženja odgojitelja prema danima godišnjeg odmora u ped. god. 2018./2019.*

Ukupno radnih dana: 249

Br.dana GO	Radnih dana za realizaciju	Radnih sati za realizaciju	Neposredni rad	Ostali poslovi	Pauza
24	225	1800	1237,5	450	112,5
25	224	1792	1232	448	112
26	223	1784	1226,5	446	111,5
27	222	1776	1221	444	111
28	221	1768	1215,5	442	110,5
29	220	1760	1210	440	110
30	219	1752	1204,5	438	109,5
31	218	1744	1199	436	109
32	217	1736	1193,5	434	108,5
33	216	1728	1188	432	108
34	215	1720	1182,5	430	107,5
35	214	1712	1177	428	107
36	213	1704	1171,5	426	106,5

čl. 29 DPS-a Predškolskog odgoja i obrazovanja

Odgajatelji su obvezni u neposrednom odgojno-obrazovnom radu s djetetom i skupinom djece provesti 27,5 radnih sati tjedno, a ostale poslove u sklopu satnice do punoga radnog vremena. Ostali poslovi odgajatelja obuhvaćaju planiranje, programiranje i vrednovanje rada, pripremu prostora i poticaja, suradnju i savjetodavni rad s roditeljima i ostalima, te poslove stručnog usavršavanja.

Tjedno: 40 sati

Neposredni rad: 27.5 sati ; ostali poslovi: 10 sati ; stanka: 2.5 sati

Dnevno: neposredni rad 5.5 sati ; ostali poslovi 2 sata

čl.32 DPS-a Predškolskog odgoja i obrazovanja

St.1 Stručni suradnici obvezni su u neposrednome pedagoškom radu s djecom, odgajateljima i roditeljima provoditi 25 radnih sati tjedno, a ostale poslove u sklopu satnice do punoga radnog vremena. Poslovi iz stavka 1. ovoga članka koji se obavljaju u neposrednome pedagoškom radu i drugi odgovarajući poslovi obavljaju se u sklopu 7-satnoga radnog vremena, a ostatak se odnosi na poslove vezane uz suradnju s drugim ustanovama, poslove stručnoga usavršavanja, planiranja, pripreme za rad i druge poslove.

Tjedno: 40 sati

Neposredni rad: 25 sati Ostali poslovi: 7.5 (6.5 + 1 Poslovi čl.32 DPS-a) Stanka 2.5 sati

Dnevno: neposredni rad: 5 sati ; ostali poslovi: 2.5 sati ; stanka: 0.5 sati

čl.35 DPS - a Predškolskog odgoja i obrazovanja

Viša medicinska sestra -zdravstveni voditelj, poslove neposrednoga zdravstveno-odgojnog rada s djecom, odgajateljima i ostalim radnicima u dječjem vrtiću obavlja u sklopu 7-satnoga radnog vremena, a ostatak se odnosi na poslove vezane uz suradnju s drugim ustanovama, poslove stručnog usavršavanja, planiranja, pripreme za rad i druge poslove.

Temeljem Programa javnih potreba u predškolskom odgoju i naobrazbi te skrbi o djeci predškolske dobi Grada Zagreba za 2012. kojeg je usvojila Skupština Grada Zagreba 20.12.2012, rad subotom organizira se na temelju prethodne prijave najmanje petoro djece na lokacijama na kojima su najmanji troškovi boravka djece, uz međusobni dogovor predškolskih ustanova na svakom gradskom području.

Raspored je napravljen međusobnim dogovorom dječjih vrtića: Špansko, Malešnica i Sunčana.

RAD SUBOTOM

DATUM	vrtić u kojem se radi		DATUM	vrtić u kojem se radi
rujan			ožujak	
1.9. 2018.	DV SUNČANA		2.3. 2019.	DV MALEŠNICA
8.9. 2018.	DV ŠPANSKO		9.3. 2019.	DV PREČKO
15. 9.2018.	DV MALEŠNICA		16. 3.2019.	DV SUNČANA
22. 9.2018.	DV PREČKO		23.	DV ŠPANSKO

			3.2019.	
29.9.2018.	DV SUNČANA		30.3.2019.	DV MALEŠNICA
listopad			travanj	
6.10.2018.	DV ŠPANSKO		6.4.2019.	DV PREČKO
13.10.2018.	DV MALEŠNICA		13.2019.	DV SUNČANA
20.10.2018.	DV PREČKO		20.4.2019.	DV ŠPANSKO
27.10.2018.	DV SUNČANA		27.4.2019.	DV MALEŠNICA
studeni			svibanj	
3.11.2018.	DV ŠPANSKO		4.5.2019.	DV PREČKO
10.11.2018.	DV MALEŠNICA		11.5.2019.	DV SUNČANA

			9.	
17.11.2018.	DV PREČKO		18.5.2019.	DV ŠPANSKO
24.11.2018.	DV SUNČANA		25.5.2019.	DV MALEŠNICA
prosinac			lipanj	
1.12.2018.	DV ŠPANSKO		1.6.2019.	DV PREČKO
8.12.2018.	DV MALEŠNICA		8.6.2019.	DV SUNČANA
15.12.2018.	DV PREČKO		15.6.2019.	DV ŠPANSKO
22.12.2018.	DV SUNČANA		22.6.2019.	PRAZNIK
29.12.2018.	DV ŠPANSKO		29.6.2019.	DV MALEŠNICA
siječanj			srpanj	

5.1.2019.	DV MALEŠNICA		6.7.2019 .	DV PREČKO
12.1.2019.	DV PREČKO		13.7.2019 9.	DV SUNČANA
19.1.2019.	DV SUNČANA		20.7.2019 9.	DV ŠPANSKO
26.1.2019.	DV ŠPANSKO		27.7.2019 9.	DV MALEŠNICA
veljača			kolovoz	
2.2.2019.	DV MALEŠNICA		3.8.2019 .	DV PREČKO
9.2.2019.	DV PREČKO		10.8.2019 9.	DV SUNČANA
16.2.2019.	DV SUNČANA		17.8.2019 9.	DV ŠPANSKO
23.2.2019.	DV ŠPANSKO		24.8.2019 9.	DV MALEŠNICA

			31.8. 2019.	DV PREČKO
--	--	--	----------------	-----------

Adrese i brojevi telefona vrtića

DV Sunčana, Dječji trg 2   01 3867-420

DV Špansko, Špansko 11   01 3897-022

Dv Malešnica, Dobriše Cesarića 4   01 3480-210

Dv Prečko, Marijane Radev 1   01 3882-207

Raspored najma prostora, Objekt: Špansko jug

Dvorana

	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda	Četvrtak	Petak	Napomena
15,15-16,00	Val	Val	Val	Športići	Val	
16,00-16,45	Športići		Športići		Športići	
17,00-17,45						
18,45-21,45		Joga u svakodnevnom životu		Joga u svakodnevnom životu		Ugovor 18,00 - 21,00
20,00-21,30	Joga u svakodnevnom životu		Joga u svakodnevnom životu			Ugovor 19,30 - 21,00.

Termin	Ponedjeljak	Utorak	Srijeda	Četvrtak	Petak	Napomena
	Fulir Blues	Fulir Blues	Fulir Blues	Fulir Blues	Fulir Blues	Atomsko sklonište

Objekt: Hrnetička

	Ponedjeljak	utorak	srijeda	Četvrtak	Petak	Napomena
16,45-17,30	Val		Val			
17,45-18,45		Kung fu Safira		Kung fu Safira		
19,00-20,00		Centar za rekreaciju Zagreb		Centar za rekreaciju Zagreb		

Najam prostora, sažetak

Udruga za kreativni razvoj Val	Špansko 11 Hrnetička 1	ponedjeljak i utorak, srijeda i petak 15,15 - 16,00 ponedjeljak i srijeda 16,45-17,30
Športići	Špansko 11	ponedjeljak 16,00-16,45 četvrtak 15,15-16,00
Kung fu škola Safira	Hrnetička 1	utorak i četvrtak 17,45-18,45
Joga u svakodnevnom životu	Špansko 11	ponedjeljak, srijeda 20,00-21,30 utorak, četvrtak 18,45-21,45
Centar za rekreaciju Zagreb	Hrnetička 1	utorak, četvrtak 19,00-20,00

3 Materijalni uvjeti

Cilj: Ostvarivati primjerenost materijalno tehničkih uvjeta u poticanju razvoja i očuvanju zdravlja i sigurnosti djece i odraslih u vrtiću

Specifični ciljevi:

- pratiti i procjenjivati adekvatnost materijalno tehničkih uvjeta za sigurnost djeteta u vanjskom i unutarnjem prostoru
- planirati proces nabave prema zadaćama odgojno obrazovnog rada (projekti, posebni programi, potrebe djece s posebnim potrebama)
- uključiti sve djelatnike u proces nabave prema donesenim procedurama stvaranja obaveza

Plan investicijskog i tekućeg održavanja objekata i opreme

Centralni objekt, na adresi Špansko 11, sagrađen je 1982. godine, unutarnja površina objekta iznosi 1.916 m², sadrži 12 prostora dnevnog boravka od kojih je jedan prostor dnevnog boravka minimalne površine, dvoranu za tjelesni odgoj, kuhinju, praonicu rublja i ostale prateće prostore.

U cilju poboljšavanja uvjeta vezano za proces prehrane djece u vrtiću, u suradnji s Gradskim uredom za obrazovanje kulturu i sport, napravljen je idejni projekt za **sanaciju kuhinje** u centralnom objektu te slijedi proces sanacije i oprema prostora .

Budući da je stalan problem našeg vrtića nedostatak kapaciteta za smještaj djece kao i manjkavi prostorni uvjeti za obavljanje pratećih poslova i zadaća u procesu rada vrtića, u suradnji s Gradskim uredom za obrazovanje, kulturu i sport izrađen je **projekt nadogradnje vrtića** što će u velikoj mjeri doprinijeti kvaliteti zadovoljavanja potreba roditelja za smještajem djece u vrtić kao i uvjetima u kojima će se proces odgoja i obrazovanja djece odvijati.

Planira se nastaviti s procesom uređivanja prostora:

- potrebno je okrečiti 3 boravka i dvoranu za tjelesni odgoj
- izmijeniti parkete u 9 boravaka
- uvesti internet u 6 boravaka

Vanjski prostor u centralnom objektu (površine 4.378 m²), opremljen je sredstvima i pomagalicima primjereno potrebama djece.

U suradnji s Vijećem Gradske četvrti Stenjevec, redovito se zamjenjuju dotrajale sprave za igru djece i uređuje prostor travnatih površina

Područni objekti:

Hrnetička 1

Unutarnji prostor planiramo okrečiti.

Potrebno je sanirati curenje vidljivo u čajnoj kuhinji i dječjoj garderobi.

Vanjski prostor (površine 398m²) redovito održavati radom domara i brigom svih korisnika.

VI. Oranički odvojak br. 4

U prizemlju stambene zgrade (prostor u zakupu) od 2011.god, na prostoru površine 578,20 m², nalazi se 6 dnevnih boravaka (od kojih je jedan minimalne površine) za djecu, čajna kuhinja i prateće prostorije za osoblje.

- Potrebno je okrečiti ulazni hodnik i boravke za djecu.
- Potrebno je klimatizirati boravke za djecu

Otežavajuću okolnost u provedbi procesa rada predstavlja neadekvatan vanjski prostor površine 133m², koji je zbog male površine vrlo teško opremiti adekvatnim sredstvima za boravak djece na zraku. Potrebno je i dalje osiguravati djeci primjerena sredstva za igru.

Objekti (Vida Došena 39 i Dobriše Cesarića 51)

Prostori u zakupu, ukupne pojedinačne površine 47.60 m², a njihov vanjski prostor javna je površina.

- U suradnji s VGČ Stenjevec (poduzećem „Zrinjevac“) i vlastitim resursima poboljšati higijensko sigurnosne uvjete za boravak na zraku (čišćenje i orezivanje drveća)

-obnoviti sprave, postaviti ogradu.

OSTALE MATERIJALNE POTREBE

- Potrošni materijal za odgojne skupine
- Didaktika za djecu s teškoćama u razvoju
- Didaktika za djecu polaznike programa predškole
- Didaktika za potencijalno darovitu djecu polaznike kraćeg programa
- Stručna usavršavanja djelatnika Vrtića i stručna literatura
- Nadopuna kabineta s muzičkim instrumentima.
- Nabava staklene vitrine za spremanje instrumenata
- Multifunkcionalni uređaj za kopiranje
- Ozvučenje dvorane
- CD MP3 player za 9 odgojnih skupina
- Osobno računalo 3 kom za potrebe stručnog tima
- Alat i pribor za potrebe domara

PROGRAM VJEŽBAONICE UČITELJSKOG FAKULTETA

- a) Istraživanje dječjeg likovnog stvaralaštva provodit će se u 5 odgojnih skupina u PO Oranice i centralnom objektu

Odgojna skupina	Odgajatelj
Tratinčice	Suzana Medvedec
Zvezdice	Marija Oršić
Loptice	Lana Gospodnetić
Kolutići	Sayonara Heker
Slagalice	Iva Novosel

- b) Istraživanje dječjeg glazbenog stvaralaštva provodit će se u 6 odgojnih skupina u centralnom objektu (Špansko 11)

Odgojna skupina	Odgajatelj
Ježići	Anđa Balija
Miffy	Suzana Pinević
Sunce	Marica Medved
Zečići	Renata Pavić
Kolutići	Miroslav Odak
Zečići	Nikolina Fišer

Raspored dolazaka studenata usklađivat će se sa Učiteljskim fakultetom i mogućnostima vrtića.

4 Njega i skrb za tjelesni rast i zdravlje djece

Cilj

Standardizacija postignutih elemenata kvalitete u području brige za zdravlje djece

Zadaće

- intenzivan rad na razvoju samozaštite zdravlja djece (osvještavanje djeteta o važnosti brige za vlastito zdravlje, podrška djetetu u stvaranju navika zdravog načina života, pravilno provođenje higijenskih aktivnosti)
- provođenje preventivnih mjera u svrhu očuvanja zdravlja djece
- rad na standardizaciji postignutih elemenata kvalitete u područjima zaštite zdravlja djece (primjeri dobre prakse - dnevni odmor, kultura objedovanja ...)
- identifikacija i kontinuirana briga za potrebe djece sa zdravstvenim poteškoćama

ZADAĆA: Intenzivan rad na razvoju samozaštite zdravlja djece					
AKTIVNOSTI	OBLIK PROVEDBE	POSTIGNUTI STANDARD	VREDNOVANJE	SUDIONICI	VRIJEME
Pravilno provođenje higijenskih aktivnosti radi samozaštite zdravlja	Demonstracija, vježba i osamostaljivanje	vizualne upute i njihova provedba - pravilno pranje ruku, puhanje i brisanje nosa,	uvid u stanje skupina prema Protokolu „Postignuti standardi	Zdrav. voditeljica i članovi ST	Kontinuirano tijekom godine

		higijenski postupci kod kihanja i kašljanja, pravilno pranje zubi, puštanje vode poslije obavljanja nužde,	kvalitete“		
Osamostaljivanje kod postupaka pranja ruku Osamostaljivanje u pravilnom brisanju i ispuhivanju nosa, higijenski postupci kod kihanja i kašljanja			Samo procjena ostvarenih elemenata Standarda kvalitete	Odgajatelji i djeca odgojnih skupina	
Osamostaljivanje u pranju zubi	Pranje zubi u srednjim i starijim odgojnim skupinama, priprema djece mlađih odgojnih skupina za pranje zubi	kutić higijene u svakoj odgojnoj skupini			
Higijenski postupci poslije upotrebe wc-a	Puštanje vode i pranje ruku poslije upotrebe WC-a				
radionice „Sprečavanje respiratornih infekcija“ za mlađe odgojne skupine		Održana jedna radionica na temu zaštite zdravlja u skupini		Zdravstvena voditeljica i djeca mlađih odgojnih skupina	Jedan puta godišnje za djecu mlađih odgojnih skupina

radionice „Zaštita zubi“ za mlađe i srednje odgojne skupine	Radionica prema slikovnici Gric i Grec, prikaz pravilnog četkanja zubi na modelu zubala			Zdravstvena voditeljica i djeca mlađih i srednjih odgojnih skupina	Jedan puta godišnje za djecu mlađih i srednjih odgojnih skupina
radionice „Pružanje prve pomoći“ za starije odgojne skupine	Radionice prema knjizi „Trebam tvoju pomoć“			Zdravstvena voditeljica i djeca starijih odgojnih skupina	Jedan puta godišnje za djecu starijih odgojnih skupina

ZADAĆA: Provođenje preventivnih mjera u svrhu očuvanja i unapređenja zdravlja djece					
AKTIVNOSTI	OBLIK PROVEDBE	POSTIGNUTI STANDARD	VREDNOVANJE	SUDIONICI	VRIJEME
boravak i kretanje na otvorenom	Izlazak i aktivnosti na dvorištu, terasama	Svakodnevni boravak na zraku osim ako vremenske prilike ne dopuštaju (magla, jak vjetar i temperatura ispod – 10 stupnjeva C)		odgajatelji, djeca	Kontinuirano tijekom godine
			Samo procjena ostvarenih elemenata Standarda kvalitete	Odgajatelji i djeca odgojnih skupina	

Jutarnja tjelovježba	Jutarnja tjelovježba u sobi dnevnog boravka, terasi – ovisno o vremenskim prilikama	Svakodnevna jutarnja tjelovježba	Samo procjena postignutih elemenata standarda kvalitete	Odgajatelji i djeca odgojnih skupina	Kontinuirano tijekom godine
Sat tjelesnog vježbanja	jedan put tjedno prema razvojnim sposobnostima u dvorani				Jedan puta tjedno
Dnevni odmor		zadovoljeni kriteriji kvalitetnog provođenja dnevnog odmora (prozračen boravak, označen krevet, pidžame, postupno ustajanje)		Odgajatelji, djeca, tehničko osoblje	Dnevno
Prehrana prema projektu „Pravilna prehrana u dječjim vrtićima grada Zagreba“ pod geslom “Imam pravo jesti zdravo“	Četiri obroka: doručak, užina 1, ručak i užina 2 čime planirano zadovoljiti 75% dnevnih potreba djeteta za	Zadovoljiti kriterije kvalitetnog provođenja blagovanja	Uvid u stanje skupina prema Protokolu „Postignuti standardi kvalitete“	odgajatelji, djeca, zdravstvena voditeljica, kuharice	

	energijom i hranjivim tvarima				
Stalna primjena, revizija i održavanje HACCP sustava u vrtićkoj kuhinji, -izobrazba zaposlenika koji rukuju hranom i članova HACCP tima	Tečaj Higijenskog minimuma za zaposlenike kuhinje	Prostorno okruženje usklađeno standardima Brisevi (predmeta, površine, pribora i ruku zaposlenika) Analiza uzoraka hrane	Rezultati ispitivanja	Zdravstvena voditeljica, zaposlenici kuhinje, ekonom, domari i članovi HACCP tima	Svake četiri godine Četiri puta godišnje Dva puta godišnje
Praćenje zdravstvenog stanje djece po odgojnim skupinama	Uvid u zdravstveno stanje djece po odgojnim skupinama	Što manji pobol djece po odgojnim skupinama	izvješća	Zdravstvena voditeljica, djeca, odgajatelji	kontinuirano
Evidencija pobola putem liječničkih ispričnica	Evidencija izostanaka djece u imenik i u knjigu evidencije bolesti	redovito donošenje liječničkih potvrda nakon izostanka zbog bolovanja	Analiza pobola	Zdravstvena voditeljica, odgajatelji	Kontinuirano tijekom godine
Sistematski pregledi zubi djece u godini pred školu	Pregled		Analiza pregleda	Djeca, odgajatelji, dr.	11. mj. 2018.

				dentalne medicine, zdravstvena voditeljica	
Antropometrijsko mjerenje	Mjerenje težine i visine	Što veći postotak normalno uhranjene djece	Analiza mjerenja	Djeca, odgajatelji, zdravstvena voditeljica	Jedan put godišnje, proljeće 2019.
Briga o neposrednom okruženju i održavanju higijene unutarnjeg i vanjskog prostora vrtića	Održavanje higijene unutarnjeg i vanjskog prostora vrtića		Uvid u higijensko održavanje prostora		
Redovita dezinfekcija i pranje igračaka	Dezinfekcija i pranje	Čiste i dezinficirane igračke	uvid	Spremačice, odgajatelji	Kontinuirano i prema potrebi
Praćenje temperature sobe dnevnog boravka i poduzimanje odgovarajućih mjera (provjetravanje boravaka, povećavanje ili smanjenje grijanja)					
Zaštita od sunca		Tijekom visokih temperatura boravak na zraku do 11 sati, adekvatna obuća i			Za vrijeme visokih temperatura

		odjeća			
--	--	--------	--	--	--

ZADAĆA: Rad na standardizaciji postignutih elemenata kvalitete u područjima zaštite zdravlja djece (dnevni odmor i kultura blagovanja)					
AKTIVNOSTI	OBLIK PROVEDBE	POSTIGNUTI STANDARD	VREDNOVANJE	SUDIONICI	VRIJEME
Izrada protokola postignutih elemenata standarda kvalitete u području zaštite zdravlja djece	Izlaganje primjera dobre prakse (dnevni odmor, blagovanje...)	postignuti standard prema Protokolu izrađenom na stručnom aktivu	uvid u stanje skupina prema Protokolu „Postignuti standardi kvalitete“	Zdrav. voditeljica i članovi ST	Kontinuirano tijekom godine

ZADAĆA: Identifikacija i stalna briga za potrebe djece sa zdravstvenim poteškoćama					
AKTIVNOSTI	OBLIK PROVEDBE	POSTIGNUTI STANDARD	VREDNOVANJE	SUDIONICI	VRIJEME
Individualni razgovori s roditeljima	Razgovori, opservacija djeteta, uvid u	Obroci prilagođeni individualnoj (dobnoj i zdravstvenoj)	Praćenje provedbe	Zdravstvena voditeljica, članovi stručnog tima,	Tijekom godine i po potrebi
Uvid u medicinsku dokumentaciju					
Stalna suradnja s roditeljima, odgajateljima, osobljem kuhinje,					

tehničkim osobljem, pedijatrima	provođenje	potrebi djeteta		odgajatelji, roditelji, djeca, zaposlenici kuhinje, pedijatri	
Pisane preporuke odgajateljima, osoblju kuhinje		Primjereni postupci prema djetetu u skladu sa zdravstvenim teškoćama Cjelokupna slika o zdravstvenom stanju djeteta (dokumentacija, informacije o zdravstvenom statusu djeteta)			

5 Odgojno-obrazovni rad

Cilj odgojno-obrazovnog rada: Razvoj autentičnog pedagoškog kurikulumu

Zadaće:

- Podržavanje svih oblika djetetova izraza (s naglaskom na glazbu, likovnost i jezik)
  - razvoj glazbenih sposobnosti i stvaralaštva djece
  - istraživanje dječjeg likovnog stvaralaštva
  - rano učenje stranih jezika (njemački, engleski, francuski, talijanski jezik)
- Izrada programa za stjecanje statusa Eko škole u području održivog razvoja
- Zaštita autentičnosti i individualizacija u poticanju razvojnog procesa djeteta

Strategije rada

ZADAĆE	AKTIVNOSTI	OBLIK PROVEDBE	VREDNOVANJE	NOSITELJI	SUDIONICI	VRIJEME
<i>Podržavanje svih oblika djetetova izraza (s naglaskom na glazbu, likovnost i jezik)</i>	razvoj glazbenih sposobnosti i stvaralaštva djece	Prema Projektu u razradi (točka 4.1)	Izvješća o radu (polugodišnje i godišnje), pedagoška dokumentacija	Suzana Kovačić, psihologinja (koordinatorica početni glazbeni tim) Renata Kubelka, defektolog (koordinatorica razvojni glazbeni tim)	Odgajatelji članovi Glazbenog tima	listopad 2018 – svibanj 2019

				<p>Vedrana Mrvelj (voditeljica početnog tima za glazbu)</p> <p>Andrea Ponudić (voditeljica glazbenog tima za razvoj)</p>	
	istraživanje dječjeg likovnog stvaralaštva			<p>Helena Gašpar, Dubravka Čekolj i Sayonara Heker (tim likovnost)</p>	<p>Odgajatelji LIKOVNI TIM:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Čekolj Dubravka 2. Dijana Jakasović 3. Gašpar Helena 4. Gospodnetić Lana 5. Heker Sayonara 6. Jakšić Jelena 7. Kirin Maja 8. Kirin Maja 9. Maršanić Marina 10. Matleković Ljerka 11. Nikolina Fišer 12. Novosel Iva

					13. Oršić Marija 14. Pofuk Silvica 15. Rukelj Irena 16. Samardžić Anica
	rano učenje stranih jezika (njemački, engleski, francuski, talijanski jezik)			Suzana Pinević (tim jezici)	Odgajatelji članovi jezičnog tima
<i>Izrada programa za stjecanje statusa Eko škole u području održivog razvoja</i>	Upoznavanje s koracima stjecanja statusa Eko škole Izrada godišnjeg plana rada (svaka grupa) 7 programskih koraka Ekoškole	Prema Projektu u razradi	Izvešća o radu (polugodišnje i godišnje), pedagoška dokumentacija	Helena Burić (koordinatrica tima za održivi razvoj) Slađana Knebl Klasić (voditeljica tima)	Odgajatelji: 1. Knebl Klasić Slađana 2. Vrandečić Bahorić Mirna U sklopu radnog tima u programsko-sadržajnom dijelu sudjeluju: 1. Čekolj Dubravka 2. Gašpar Helena 3. Medved Marica 4. Šamija Maja 5. Vrbanac Dijana

					6. Vukadin Marija	
<i>Zaštita autentičnosti i individualizacija u poticanju razvojnog procesa djeteta</i>	<p>Prepoznavanje i podržavanje autentičnosti u razvojnom procesu djeteta</p> <p>Prepoznavanje dispozicija u procesu učenja djeteta</p> <p>Istraživanje potencijalne darovitosti</p>	Prema Projektu u razradi	Izvješća o radu (polugodišnje i godišnje), pedagoška dokumentacija	Renata Kubelka (voditeljica tima)	Odgajatelji članovi tima	

Podržavanje kontinuiteta kvalitete neposrednog odgojno-obrazovnog rada

ZADAĆE	AKTIVNOSTI	OBLIK PROVEDBE	VREDNOVANJE	NOSITELJI	SUDIONICI	VRIJEME
<i>Istraživanje dječjeg likovnog stvaralaštva u suradnji s Učiteljskog fakulteta i profesoricom Antonijom Balić Šimrak</i>	Priprema teorijske podloge, istraživanje za potrebe projekta, pisanje projekta; priprema materijala, didaktičkih sredstava i sl., provedba projekta u dječjem vrtiću, evaluacija	studentska metodička praksa	evaluacija prema pripremi, fotografijama iz procesa i AV snimkama	Izv. prof. Antonija Balić Šimrak, mag.art. Pedagoginja Helena Burić	Studenti, mentori: Suzana Medvedec, Marija Oršić, Lana Gospodnetić, Sayonara Heker i Iva Novosel	studeni, prosinac, 2018
<i>Istraživanje dječjeg glazbenog stvaralaštva u suradnji s Učiteljskim fakultetom i profesoricom Blaženkom Bačlija Sušić</i>	Priprema teorijske podloge, istraživanje za potrebe projekta, pisanje projekta; priprema materijala, didaktičkih sredstava i sl., provedba projekta u dječjem vrtiću, evaluacija	studentska metodička praksa	evaluacija prema pripremi, fotografijama iz procesa i AV snimkama	Dr.sc. Blaženka Bačlija Sušić Pedagoginja Helena Burić i/ili edukacijska rehabilitatorica Renata Kubelka (u slučaju preklapanja termina vježbaonica)	studenti, mentori: Anđa Balija, Suzana Pinević, Marica Medved, Renata Pavić, Miroslav Odak i Nikolina Fišer	studeni, prosinac, 2018

<i>Podržavanje izvornog likovnog izraza djeteta (prema Belam metodi)</i>	razvijanje estetskog spoznavanja i poticanje djeteta na istraživanje likovnih materijala i tehnika te na likovno stvaralaštvo	Neposredan rad s djecom	Pedagoška dokumentacija, dječji radovi, valorizacija rada kroz radne dogovore	Odgajatelji, članovi tima za Likovnost	Odgajatelji svih odgojnih skupina	Kontinuirano tijekom godine
<i>Individualizacija i zaštita kriterija kvalitete u uvjetima inkluzije</i>	Održavanje sustava podrške radu u uvjetima inkluzije s naglaskom na individualizaciju u planiranja sadržaja i aktivnosti te šireg okruženja za učenje	Radni dogovori individualizacije, individualne upute timovima odgajatelja, timske intervizije	Izvešće o radu, individualizirani odgojno-obrazovni planovi, foto i video snimke, analiza, pedagoška dokumentacija	Edukacijska rehabilitatorica Renata Kubelka	Odgajatelji svih odgojnih skupina	kontinuirano tijekom godine
<i>Provođenje CAP Programa</i>	Provedba CAP programa	CAP program	Izvešće o provedbi CAP Programa, pedagoška dokumentacija	CAP tim: Odgajateljice Višnja Šarić i Silvica Pofuk, psihologinja Kovačić Suzana	Odgojne skupine Zečići, Medvjedići, Balončići, Mačići, Loptice	Studeni, prosinac 2018.
<i>Unaprjeđivanje rada u uvjetima inkluzije</i>	Mjesečno realiziranje radnih dogovora Individualizacije	Radni dogovori individualizacije, upute	Pedagoška dokumentacija, individualizirani planovi, individualni edukacijsko-	edukacijska rehabilitatorica Renata Kubelka i odgajatelji	Sve odgojne skupine	kontinuirano tijekom godine

			rehabilitacijski plan			
<i>Provođenje programa rada s potencijalno darovitim djecom</i>	Prema Programu rada s potencijalno darovitim djecom	Prema Programu rada s potencijalno darovitim djecom	Pedagoška dokumentacija, inividualizirani planovi, anketa za djecu, anketa za roditelje, godišnje izvješće	psihologinja Suzana Kovačić i odgajatelji	Sve odgojne skupine	tijekom godine
<i>Rano učenje engleskog jezika</i>	Prema programu verificiranom pri Agenciji za odgoj i obrazovanje	Neposredan rad s djecom	Pedagoška dokumentacija	Odgajateljice Božena Šimić, Maja Matula (Dubravka Dizdar), Suzana Pinević, Iva Novosel	Odgojne skupine: Cvjetići, Miffy, Leptirići i Slagalice	tijekom godine
<i>Rano učenje francuskog jezika</i>	Prema programu verificiranom pri Agenciji za odgoj i obrazovanje	Neposredan rad s djecom	Pedagoška dokumentacija	Odgajateljica Mirna Bahorić Vrandečić	Odgojna skupina Slonići	tijekom godine
<i>Rano učenje njemačkog jezika</i>	Prema programu verificiranom pri Agenciji za odgoj i obrazovanje	Neposredan rad s djecom	Pedagoška dokumentacija	Odgajateljica Sayonara Heker	Odgojna skupina Kolutići	tijekom godine
<i>Kraći program ranog učenja talijanskog jezika</i>	Prema programu verificiranom pri Agenciji za odgoj i obrazovanje	Neposredan rad s djecom	Pedagoška dokumentacija	Odgajateljica Lana Gospodnetić		tijekom godine

<i>Kraći program ranog učenja engleskoga jezika</i>	Prema programu verificiranom pri Agenciji za odgoj i obrazovanje	Neposredan rad s djecom	Pedagoška dokumentacija	Odgajateljica Lučana Blažić		tijekom godine
<i>Kraći program rada glazbene igraonice obogaćen sadržajima dječjeg tradicijskog stvaralaštva „Tamburica“</i>	Prema programu verificiranom pri Agenciji za odgoj i obrazovanje	Neposredan rad s djecom	Pedagoška dokumentacija	Odgajateljice Nikolina Fišer i Renata Pavić	Odgojna skupina	tijekom godine

5.1 Istraživanje dječjeg glazbenog stvaralaštva

Svrha

Dijete kroz glazbu artikulira sadržaj, zamišlja i oblikuje pjesmu, igru, ples, predmet, sliku te stvara umjetnička djela. Takva djela nastaju kada dijete u radu ima slobodu i kada se od njega očekuje neposrednost, originalnost, različitost. To su osobine dječje umjetnosti koje potičemo i cijenimo, po kojima ju vrednujemo. Promovirajući pristup „dati djeci dječje“ u neposredan rad s djecom implementirat će se elementi vezani uz istraživanje, poticanje i razvoj dječjeg glazbenog stvaralaštva. Djetetov urođeni osjećaj za glazbu treba oblikovati i razvijati socijalnim, materijalnim i kulturnim okruženjem.

Opći cilj

- osigurati poticajno okruženje koje će omogućiti doživljavanje, spoznavanje i uživanje u glazbi i glazbeno-pokretnim aktivnostima
- promovirati i poticati dječje glazbeno stvaralaštvo
- educirati i osnažiti odgajatelje u promociji, poticanju, razvoju i istraživanju dječjeg glazbenog stvaralaštva

Specifični ciljevi

- Primjerenim i autentičnim izborom aktivnosti njegovati i razvijati pozitivan odnos djece prema izvornom folklornom stvaralaštvu i tradicijskoj kulturi
- Primjerenim i autentičnim izborom aktivnosti njegovati i razvijati pozitivan odnos djece prema svim oblicima glazbenog izraza i stvaralaštva
- Utjecati na razvoj osjećaja za ritam, zadržavanje tempa i metra u glazbi te glazbenim aktivnostima djelovati na razvoj motorike, koordinaciju pokreta te razvoj govora djece
- Upoznavati djecu s instrumentima i načinima sviranja na njima – ritmičke i melodijske udaraljke (orkestar „Mali bubnjari“)
- Poticati slobodno stvaralaštvo djece u pjevanju, sviranju, plesu, slobodnim kretanjama
- Utjecati na razvoj i njegovanje pjevačkog glasa, glazbenog sluha i pamćenja
- Omogućiti i poticati dijete na izražavanje glazbene ekspresije u različitim likovnim i grafičkim tehnikama
- Približavanje klasičnih glazbenih djela djeci kroz projekte odgojnih skupina
- Pokretom i plesom upotpunjavati i oplemenjivati dječje stvaralačke potencijale
- Razvijanje osjećaja za toleranciju, pripadnost, uvažavanje različitosti, razvijanje osjećaja za grupni rad

Ključne aktivnosti „Tima za razvoj dječjeg glazbenog stvaralaštva“

TEMA	NOSITELJ TEME	VRIJEME
Izrada godišnjeg plana rada tima, koordinacija, priprema za koordinaciju i podržavanje rada početnog tima	Svi sudionici	listopad
Ekspresivna art terapija u edukaciji	Nikolina Fišer, Renata Kubelka	studeni
Multimodalnost	Dubravka Čekolj, Renata Pelt, Dijana Vrbanac, Marica Medved, Mihaela Furko	siječanj
Terapija pokretom i plesom	Lučana Blažić	ožujak
Dječje tradicijsko stvaralaštvo i metodika glazbene kulture	Renata Pavić i Nikolina Fišer	travanj

Napomena: Struktura svakog susreta (5 x 1,5 h) sastoji se od refleksije, rada na temi te planiranja.

Voditelj tima: Andrea Ponudić

Koordinatorica rada razvojnog tima: Renata Kubelka

Sudionici:

1. Baliya Anđa, tema: izrada priručnika Glazbeno – pokretne igre i aktivnosti
2. Čekolj Dubravka, tema: Multimodalnost
3. Fišer Nikolina, tema: izrada priručnika Glazbeno – pokretne igre i aktivnosti

4. Furko Mihaela, tema: izrada priručnika Glazbeno – pokretne igre i aktivnosti
5. Gašpar Helena, tema: Multimodalnost
6. Kovačević Zlatica, tema: izrada priručnika Glazbeno – pokretne igre i aktivnosti
7. Marić Jasna, tema: izrada priručnika Glazbeno – pokretne igre i aktivnosti
8. Medved Marica, tema: Multimodalnost
9. Odak Miroslav, tema: Čarobno putovanje Ane i Vlatka
10. Pavić Renata, tema: izrada priručnika Glazbeno – pokretne igre i aktivnosti
11. Pelt Renata, tema: Multimodalnost
12. Pinević Suzana, tema: izrada priručnika Glazbeno – pokretne igre i aktivnosti, tema: Čarobno putovanje Ane i Vlatka
13. Ponudić Andrea, tema: Čarobno putovanje Ane i Vlatka
14. Vrbanac Dijana, tema: Multimodalnost

Ključne aktivnosti „Tima za istraživanje dječjeg glazbenog stvaralaštva“

TEMA	NOSITELJ TEME	VRIJEME
Pokret, glas	Fišer, Pinević	studeni
Ritam, udaraljke	Medved, Ponudić	prosinac
Tempo i dinamika	Kovačević, Pavić	veljača
Improvizacija	Balija, Furko	ožujak
Prikazi iz prakse i izvješće o radu	Sudionici tima	svibanj

Napomena: Struktura svakog susreta (5 x 1,5 h) sastoji se od refleksije, rada na temi te planiranja.

Voditeljice tima: Vedrana Mrvelj

Koordinatorice rada tima: Suzana Kovačić

Sudionici:

1. Bišćan Tea, tema: Glazbeno – pokretne igre i malešnice u jaslicama
2. Blažić Lučana, tema: Glazbeno – scenske igre i ozvučene priče
3. Dragaš Matea, tema: Podržavanje dispozicija u učenju kroz glazbene aktivnosti
4. Frbežar Kristina, tema: Glazbeno – pokretne igre i malešnice u jaslicama

5. Gospodnetić Lana, tema: Multimodalnost
6. Kirin Maja, tema: Multimodalnost
7. Kordić Martina, tema: Glazbeno – pokretne igre i malešnice u jaslicama
8. Matula Maja, tema: Integriranje glazbenih elemenata u rano učenje stranih jezika
9. Mrvelj Vedrana, tema: Multimodalnost
10. Novosel Iva, tema: Integriranje glazbenih elemenata u rano učenje stranih jezika
11. Petanjak Ivana, tema: Glazbeno – pokretne igre i malešnice u jaslicama
12. Rotim Ljiljana, tema: Glazbeno – pokretne igre i malešnice u jaslicama
13. Samardžić Anica, tema: Glazbeno – pokretne igre i malešnice u jaslicama
14. Šamija Maja, tema: Glazbeno – scenske igre i ozvučene priče
15. Šimić Božena, tema: Integriranje glazbenih elemenata u rano učenje stranih jezika
16. Vukadin Marija, tema: Glazbeno – scenske igre i ozvučene priče

Suradnja s roditeljima

- Prikaz rada na temi – roditeljski sastanak
- Radionice izrade instrumenata
- Roditelji glazbenici upoznaju djecu s gitarom, violinom
- Božićni koncert: roditelji (članovi obitelji) za djecu
- Roditelji (članovi obitelji) u grupnim projektima prezentiraju igre i pjesme djetinjstva te običaje i kulturu kraja iz kojeg potijeu
- Roditelji fotografijama dokumentiraju razna kulturno-povijesna događanja koja posjećuju s djecom: koncerti, kazališne predstave, smotre folklor

Uloge na projektu

Koordinatorice projekta: Renata Kubelka i Suzana Kovačić

- u suradnji sa odgajateljima voditeljima vodi radionice, dogovara suradnju s vanjskim suradnicima i lokalnom zajednicom, prati i dokumentira proces, predlaže stručnu literaturu, sudjeluje u refleksiji na istu
- prati implementaciju sadržaja i moderira tijek ostvarivanja projekta
- vodi evidencije o svakom susretu (priprema evidencijske liste i arhiviran materijal - vodi dokumentaciju rada tima)
- izrađuje Polugodišnje i Godišnje izvješće rada tima u suradnji s voditeljem tima

Odgajatelj voditelj tima: Andrea Ponudić i Vedrana Mrvelj

- Koordinira članove odgajateljskog tima i koordinatoricu projekta (priprema i podjela stručnih materijala, evaluacijskih listi, obavještanje o promjenama termina, dogovaranje i izrada polugodišnjeg i godišnjeg plana u suradnji s koordinatoricom, prikupljanje dokumentacije rada tima (snimki, fotografija i bilješki iz procesa...), piše zapisnik rada tima, dogovora upotrebu tehnike

Odgajatelji sudionici:

- praćenje i bilježenje (fotografije, AV snimke, bilješke izjava djece, anegdote, vođenje propisane pedagoške dokumentacije) te ažurno vođenje dokumentacije (kronološki), čitanje stručne literature s obzirom na temu stručnog usavršavanja
- implementacija sadržaja usavršavanja u neposredan rad s djecom, dijeljenje iskustava i prezentacija postignuća na nivou vrtića

Dokumentiranje - prezentiranje

- Knjiga pedagoške dokumentacije (makroplan, tjedni plan, dnevnik rada)
- Proces će se pratiti i dokumentirati AV snimkama, fotografijama iz procesa, dječjim likovnim radovima, dječjim izjavama i anegdotama, bilješkama odgajatelja o postignućima, sažetcima pročitane literature, plakatima.
- Prezentacija na roditeljskim sastancima (ppt)
- Prezentacija postignuća na nivou vrtića

Ishodi

U odnosu na dijete:

- očuvanje kulturnog identiteta i nacionalne pripadnosti
- razvoj osjećaj za ritam, zadržavanje tempa i metra u glazbi te razvoj motorike i koordinacije pokreta te razvoj govora djece
- pozitivan odnos djece prema izvornom stvaralaštvu i tradiciji hrvatskog naroda
- osjećaj sigurnosti i samopouzdanja u sponatnom izražavanju glasom, pokretom, glazbenim instrumentom (sviranje na ritmičkim i melodijskim udaraljka)
- razvoj kreativnosti, mašte i stvaralaštva
- razvijanje pojma o estetici i umjetnosti
- usklađivanje i estetsko oblikovanje pokreta tijela kroz glazbu i ples

- osjećaj zajedništva te razvoj tolerancije, pripadnosti i uvažavanja krazličitosti kroz primjenu tradicijskih igara, posebno igara formiranih u kolo pri čemu se svi drže za ruke – snažna sociološka dimenzija

U odnosu na odgajateljce

- očekuje se da će ciljano planiranje i valorizacija aktivnosti doprinijeti kvalitetnijem radu i implementaciji novih sadržaja u neposredni rad s djecom
- očekuje se da će odgajatelji u zajedničkom istraživanju teme i dijeljenju iskustava unaprijediti kvalitetu međusobnih odnosa i razviti međusobno povjerenje

U odnosu na roditelje

- očekuje se da će putem prezentacije rada skupine i neposrednim sudjelovanjem u radu roditelj poticati izvorni stvaralački potencijal i izraz djeteta

Stručna literatura

1. Gospodnetić, H. (2015). Metodika glazbene kulture za rad u dječjim vrtićima 1 i 2, Zagreb: Mali profesor
2. Elvira Happ, Renato Happ (2004) Skočizvuk: glazbom i pokretom do cjelovite ličnosti: metodički priručnik i zbirka glazbeno-pokretnih igara s interaktivnim audio CD-om Zagreb: NAJ-Domus.
3. Knežević, G. (1993) Naše koli veliko: Hrvatski dječji folklor: Gradivo iz 19. i 20. stoljeća, Zagreb: Ethno
4. Knežević, G. (2005). Srebrna kola, zlaten kotač: hrvatski narodni plesovi za djecu i mladež i uvod u kinetografiju Zagreb: Ethno
5. Knežević, G. (1988). Šečem, šečem, drotičko : zbirka dječjih igara, pjesama, brojalica i rugalica, Zagreb : Kulturno-prosvjetni sabor Hrvatske
6. Knežević, G. (2012) "Sad se vidi, sad se zna" : hrvatske dječje tradicijske igre s pjevanjem, Zagreb: Ethno
7. Michels, U. (2004-2006) Atlas glazbe, Zagreb : Golden marketing - Tehnička knjiga
8. Magdalena Miočić (2012) Kultura predškolske ustanove u svjetlu glazbenih kompetencija odgojitelja, Magistra ladertina, Vol.7 No.1., str 73 - 78
9. Snježana Habuš Rončević (2015). Neke suvremene uloge odgojitelja u glazbenom odgoju djece rane i predškolske dobi, Magistra ladertina, Vol.9, No.1, str. 179-187

5.2 Istraživanje dječjeg likovnog stvaralaštva stvaralaštva

Svrha

Likovni jezik i istraživanje u području likovnosti jedna je od temeljnih odrednica kurikuluma Dječjeg vrtića Špansko posljednjih desetak godina. Osobit utjecaj u ovom radu imao je Belam pristup likovnosti djeteta. Ovaj pristup proširio je vidike odgajatelja u pogledu originalnog izražavanja djeteta, uvida u mogućnosti izbora tehnika izražavanja te ohrabrio odgajatelje na raznolikost pristupa u približavanju umjetničkih izložaka djeci. Prirodan nastavak rada na ovom području dogodio se pri zajedničkoj raspravi i pozivu na sudjelovanje u kolegiju ISTRAŽIVANJE DJEČJEG LIKOVNOG STVARALAŠTVA koji će biti odmaknut tj. oslobođen od sasvim metodičkog i usmjeren više na istraživački pristup i dokumentiranje razvoja likovnog stvaralaštva djeteta.

Opći cilj

- Uvažavanje spontanih istraživačkih inicijativa djeteta i prepoznavanje odgojno-obrazovnog potencijala koje istraživačke samoorganizirane aktivnosti djeteta mogu sadržavati
- Istražiti koji postupci odraslih (odgajatelja i roditelja) doprinose razvoju kreativnog izražavanja djeteta
- Osnaživanje i podrška roditeljima i odgajateljima u poticanju razvoju umjetničkog izričaja djeteta

Specifični ciljevi

- razvijati elemente procesnog praćenja i dokumentiranja aktivnosti djece u umjetničkim aktivnostima
- osposobljavanje odgajatelja za pristup likovnosti Belam pristupa
- provesti pet stručnih aktiva
- prezentacija rada na projektu (polugodišnje i godišnje izvješće)

Ključne aktivnosti

TEMA	NOSITELJ TEME	VRIJEME
Tehnika: Crtanje (linija i oblik) Sredstvo: olovka Teme: kriška kruha, kukuruz, groždje, ja na	Dubravka Čekolj	Studen 2018.

biciklu, kolo		
Tehnika: Slikanje (linija, ploha i boja) Sredstvo: tempera i flomasteri Teme: igra linija, knjige na polici	Sayonara Heker i Marina Maršanić	Siječanj 2019.
Tehnika: Trodimenzionalno oblikovanje (oblikovanje, modeliranje) Sredstvo: glina, PNM Teme: poticaji na brojalicu, priču ili glazbu	Helena Gašpar	Ožujak 2019.
Istraživanje naivne umjetnosti i estetski transfer Ivan Lacković Croata	Nikolina Fišer	Travanj 2019.
Pretvaranje izazova u mogućnosti (evaluacija)	Dubravka Čekolj Sayonara Heker i Marina Maršanić Helena Gašpar Helena Burić	Svibanj 2019.

Susret:

- uvodna motivacija (5 min)
- prikaza rada ekspertnog tima na tehnicima i temi (10 min)
- edukacija (30 min)
- analiza radova (30 min)
- zadatak (5 min)
- rasprave o istraživanju djela likovnog stvaralaštva (ekspertni tim) 10 min

Napomena: Struktura svakog susreta (5 x 1,5 h) sastoji se od refleksije, rada na temi te planiranja.

Sudionici i teme

TEMA	SUDIONICI
Istraživanje naivne umjetnosti i estetski transfer Ivan Lacković Croata	Nikolina Fišer i Ljerka Matleković
Kreativno recikliranje i trodimenzionalno oblikovanje	Helena Gašpar i Dubravka Čekolj
Umjetnost i djeca – estetski transfer Vjenceslav Richter	Lana Gospodnetić
Tijelo – istraživanje trodimenzionalnosti oblika	Marija Oršić i Jelena Jakšić
Crtanje linija i oblika	Maja Kirin i Iva Novosel
Istraživanje boja – plohe i nijanse	Silvica Pofuk i Irena Rukelj
Likovnost i dijete rane dobi	Anica Samardžić
	Dijana Jakasović
	Sayonara Heker
	Marina Maršanić

Voditeljice tima: Helena Gašpar, Dubravka Čekolj, Sayonara Heker i Marina Maršanić
Kordinatorica tima: Helena Burić, pedagoginja

Sudionici:

1. Čekolj Dubravka
2. Dijana Jakasović
3. Gašpar Helena
4. Gospodnetić Lana
5. Heker Sayonara
6. Jakšić Jelena
7. Kirin Maja
8. Kirin Maja

9. Maršanić Marina
10. Matleković Ljerka
11. Nikolina Fišer
12. Novosel Iva
13. Oršić Marija
14. Pofuk Silvica
15. Rukelj Irena
16. Samardžić Anica

Suradnja s roditeljima

- Roditeljski sastanci: Prikaz rada na temi: Likovnost djece rane dobi
- Formiranje Centra – Roditelji za roditelje
- Uključivanje roditelja u program obogaćivanja (preporuka predstava, slikovnica, razvojno-primjerenih igračka, kreativnih i stvaralačkih aktivnosti i sl.)
- Uključivanje roditelja u neposredni rad s djecom prema struci/hobiju (grupni projekti)
- Razno

Uloge na projektu

Koordinator projekta:

- koordinira i moderira rad tima, prati i dokumentira proces, predlaže stručnu literaturu, sudjeluje u refleksiji na istu
- prati implementaciju sadržaja i moderira tijek realizacije projekta

Odgajatelj voditelj tima i zamjenik voditelja (izbor na prvoj radionici):

- Svu dokumentaciju rada tima arhivira u registrator. Koordinira članove odgajateljskog tima i člana stručnog tima (priprema i podjela stručnih materijala, potpisnih i evaluacijskih listi, dogovaranje termina sastanaka, obavještanje o promjenama termina, dogovaranje godišnjeg plana, arhiviranje dokumentacije rada tima (snimke, bilješke...), izrada i koordinacija godišnjeg izvješća rada tima,

vođenje susreta tima i zapisnik rada tima, vođenje evidencije o svakom susretu (priprema i arhiviranje materijala), dogovor oko upotrebe tehnike. Distribuirati pozive za susret.

Odgajatelji sudionici:

- praćenje i bilježenje (fotografije, video-kamera, primjena protokola za praćenje), čitanje obvezne stručne literature i rasprava o pročitanim člancima. Svu dokumentaciju ažurno ulažu u registrator prema vremenskom slijedu
- planiranje i održavanje roditeljskih sastanaka

Dokumentiranje, prezentiranje

- Proces će se pratiti i dokumentirati AV snimkama, procesnim fotografijama, dječjim izjavama, bilješkama odgajatelja o postignućima, sažetcima pročitane literature, plakatima..
- Prezentacija na roditeljskim sastancima (ppt)
- Prezentacija postignuća na OV
- Prezentacija na Danima vrtića Grada Zagreba 2018.

Ishodi

U odnosu na dijete

- Očekujemo da će implementacija aktivnosti usmjerenih poticanju razvoja dječjeg likovnog stvaralaštva doprinijeti razvoju kreativnog izričaja djece rane dobi.

U odnosu na odgajatelje

- Očekujemo da će ciljano promatranje i bilježenje pomoći odgajateljima u procjeni kreativnih i stvaralačkih mogućnosti djece.
- Očekujemo da će odgajatelji osvijestiti vlastite postupke koji inhibiraju razvoj kreativnosti djece rane dobi, obnoviti i steći nova znanja o mogućnostima razvoja djece rane dobi, osposobiti se za ciljano praćenje, promatranje i argumentiranje procesa vlastitog rada, u zajedničkom istraživanju teme unaprijediti kvalitetu međusobnih odnosa.
- Razvoj psihološke fleksibilnosti doprinijet će pozitivnom pristupu svijetu.

U odnosu na roditelje

- Očekujemo da će roditelji osvijestiti važnost kreativnog i likovnog razvoja djeteta.

Stručna literatura:

obavezna

1. Balić Šimrak, A. *Razvoj likovnosti u ranoj i predškolskoj dobi: performans - action painting - mekana skulptura - grafika* dostupno na <http://ed2.ufzg.hr/press/index.php/UFZG/catalog/book/82>
2. Balić Šimrak, A. *Umjetničko djelo u likovnom odgoju i obrazovanju* - dostupno na <http://ed2.ufzg.hr/press/index.php/UFZG/catalog/book/41>
3. Dijete, vrtić, obitelj : Časopis za odgoj i naobrazbu predškolske djece namijenjen stručnjacima i roditeljima, Vol.16-17 No.62-63 https://hrcak.srce.hr/index.php?show=toc&id_broj=10123
4. Schuhl, C. *Ukinite vrijeme, sklonite satove*, časopis Djeca u Europi, br.10 (Burić, H., ur.), Pučko otvoreno učilište Korak po korak, Zagreb, 2013., str. 16-17
5. Skripta Belam (interni materijal)
6. Tankersley, Brajković, Handžar, Rimkiene, Sabaliauskiene, Trikić i Vonta: *Teorija u praksi*, POU Korak po korak, Zagreb, 2012.
7. Tankersley, Brajković, Handžar, Rimkiene, Sabaliauskiene, Trikić i Vonta: *Koraci prema kvalitetnoj praksi*, POU Korak po korak, Zagreb, 2012.

5.3 Razvoj autonomije

Svrha

Autonomija se ostvaruje kroz odgojno-obrazovni proces usmjeren razvoju samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja djeteta uz podršku odrasle osobe koja pomno planira odgojno obrazovni proces ali je ujedno fleksibilna i dobro se prilagođava promjenama, prati i podržava svako dijete i njegov razvoj. Ona se razvija poticanjem inicijative i samoorganizacije djeteta u oblikovanju vlastitih aktivnosti. Razvijanje autonomije djece iziskuje unapređivanje kvalitete odgojno-obrazovnog procesa vrtića – mijenjanje uloge odgajatelja i razvoj novih kompetencija u onim oblicima stručnog i profesionalnog usavršavanja koja podupiru razvoj autonomije odgajatelja kako bi se to kasnije prenijelo na autonomno ponašanje djece (Slunjski, 2011).

Opći cilj

- Uvažavanje spontanih istraživačkih inicijativa djeteta i prepoznavanje odgojno-obrazovnog potencijala koje istraživačke samoorganizirane aktivnosti djeteta mogu sadržavati
- Istražiti koji postupci odraslih (odgajatelja i roditelja) doprinose razvoju inicijativnosti i samorganizaciji djeteta u oblikovanju aktivnosti
- Osnaživanje i podrška roditeljima i odgajateljima u razvoju autonomnog izražavanja djeteta

Specifični ciljevi

- osnaživanje odgojitelja u psihološkoj fleksibilnosti i razvoju samoovisnosti
- podrška roditeljima u razvoju autonomnog izražavanja djeteta kroz roditeljske sastanke i uključivanje u Program rada s roditeljima
- razvijati elemente procesnog praćenja i dokumentiranja aktivnosti djece u aktivnosti
- upoznavanje sa značenjem i elementima indikatora 1.1.6. Odgajateljica u interakcijama s djecom kod njih razvija inicijativu, autonomiju, samostalnost i vještine vođenja
- osposobljavanje odgajatelja za kritičku i argumentiranu (samo)procjenu
- razvoj kolegijalnosti i povjerenja
- provesti edukaciju i šest stručnih aktiva
- prezentacija rada na projektu (polugodišnje i godišnje izvješće)

Ključne aktivnosti

TEMA	NOSITELJ TEME	VRIJEME
Autonomija - koncept (izazovi i očekivanja)	Helena Burić	Studen 2018.
Stručni posjet DV Prečko (razmjena iskustava)	Sudionice ST vrtića i odgajatelji	Prosinac 2018.
Rasprava o literaturi	Sve članice tima	Veljača 2019.
Kultura objedovanja (prikazi kvalitetne prakse)	Suzana Medvedec i Višnja Šarić	Ožujak 2019.
Istraživanje dječjeg likovnog stvaralaštva i autonomija djeteta Pretvaranje izazova u mogućnosti	Helena Burić, Suzana Medvedec i Jelena Jakšić	Travanj 2019.

Napomena: Struktura svakog susreta (5 x 1,5 h) sastoji se od refleksije, rada na temi te planiranja.

Sudionici i teme

Voditeljica tima: Spasovski Liljana

Sudionici:

1. Banić Mira
2. Bišćan Tea
3. Bumbak Ljiljana
4. Kirin Maja

5. Medvedec Suzana
6. Ovčar Božena
7. Spasovski Liljana
8. Starčević Vesna
9. Šarić Višnja
10. Šolčić Katica
11. Vlainić Sanja

TEMA	SUDIONICI
Autonomija djece rane dobi	Vlainić Sanja i Božena Ovčar; Spasovski Liljana i Tea Biščan
Autonomija i glazbeni izričaj djeteta	Frbežar Kristina i Bumbak Ljiljana; Martina Kordić i Vesna Starčević
Autonomija i likovni izričaj djeteta	Medvedec Suzana i Višnja Šarić, Kirin Maja
	Šolčić Katica
	Banić Mira
	Pavelić Blažica

Suradnja s roditeljima

- Roditeljski sastanci: Prikaz rada na temi: Autonomija djece rane dobi, Podržavanje razvoja djeteta osnaživanjem djetetove inicijative, Moderiranje ponašanja djece rane dobi, Podržavanje emocionalnog razvoja i socijalnih vještina kod djece
- Formiranje Centra – Roditelji za roditelje
- Uključivanje roditelja u program obogaćivanja (preporuka predstava, slikovnica, razvojno-primjerenih igračaka i sl.)
- Uključivanje roditelja u neposredni rad s djecom prema struci/hobiju (grupni projekti)
- Razno

Uloge na projektu

Voditelj projekta:

- koordinira i moderira rad tima, prati i dokumentira proces, predlaže stručnu literaturu, sudjeluje u refleksiji na istu
- prati implementaciju sadržaja i moderira tijek realizacije projekta

Odgajatelj voditelj tima i zamjenik voditelja (izbor na prvoj radionici):

- Svu dokumentaciju rada tima arhivira u registrator. Koordinira članove odgajateljskog tima i člana stručnog tima (priprema i podjela stručnih materijala, potpisnih i evaluacijskih listi, dogovaranje termina sastanaka, obavještanje o promjenama termina, dogovaranje godišnjeg plana, arhiviranje dokumentacije rada tima (snimke, bilješke...), izrada i koordinacija godišnjeg izvješća rada tima, vođenje susreta tima i zapisnik rada tima, vođenje evidencije o svakom susretu (priprema i arhiviranje materijala), dogovor oko upotrebe tehnike. Distribuiraju pozive za susret.

Odgajatelji sudionici:

- praćenje i bilježenje (fotografije, video-kamera, primjena protokola za praćenje), čitanje obvezne stručne literature i rasprava o pročitanim člancima. Svu dokumentaciju ažurno ulažu u registrator prema vremenskom slijedu planiranja i održavanje roditeljskih sastanaka

Dokumentiranje, prezentiranje

- Proces će se pratiti i dokumentirati AV snimkama, procesnim fotografijama, dječjim izjavama, bilješkama odgajatelja o postignućima, sažetcima pročitane literature, plakatima..
- Prezentacija na roditeljskim sastancima (ppt)
- Prezentacija postignuća na OV
- Prezentacija na Danima vrtića Grada Zagreba 2019.

Ishodi

U odnosu na dijete

- Očekujemo da će implementacija aktivnosti usmjerenih poticanju razvoja autonomije doprinijeti razvoju osamostaljivanja, samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja djece rane dobi.

U odnosu na odgajatelje

- Očekujemo da će ciljano promatranje i bilježenje pomoći odgajateljima u procjeni razvojnih mogućnosti djece.
- Očekujemo da će odgajatelji osvijestiti vlastite postupke koji inhibiraju razvoj autonomije djece rane dobi, obnoviti i steći nova znanja o mogućnostima razvoja djece rane dobi, osposobiti se za ciljano praćenje, promatranje i argumentiranje procesa vlastitog rada, u zajedničkom istraživanju teme unaprijediti kvalitetu međusobnih odnosa.
- Razvoj psihološke fleksibilnosti doprinijet će pozitivnom pristupu svijetu.

U odnosu na roditelje

- Očekujemo da će roditelji osvijestiti važnost razvoja autonomnog ponašanja i djelovanja djeteta.

Stručna literatura:

obavezna

1. Tankersley, Brajković, Handžar, Rimkiene, Sabaliauskiene, Trikić i Vonta: *Teorija u praksi*, POU Korak po korak, Zagreb, 2012.
2. Tankersley, Brajković, Handžar, Rimkiene, Sabaliauskiene, Trikić i Vonta: *Koraci prema kvalitetnoj praksi*, POU Korak po korak, Zagreb, 2012.
3. Schuhl, C. *Ukinite vrijeme, sklonite satove*, časopis Djeca u Europi, br.10 (Burić, H., ur.), Pučko otvoreno učilište Korak po korak, Zagreb, 2013., str. 16-17
4. Musatti, T. i Mayer, S. *Educare (odgoj, obrazovanje i skrb) u nidu (gnijezdu): kako s mnogo vlakana istkati finu tkaninu*, časopis Djeca u Europi, br. 5, (Burić, H., ur.), Pučko otvoreno učilište Korak po korak, Zagreb, 2011., str. 4-5
5. Michélsen, E. *Upoznajmo se...*, časopis Djeca u Europi, br. 5, (Burić, H., ur.), Pučko otvoreno učilište Korak po korak, Zagreb, 2011., str. 8-9

dodatna

1. Keenan, M. *Ponovno u jaslicama*, časopis Dijete, vrtić, obitelj, br. 48, (Burić, H., ur.), Pučko otvoreno učilište Korak po korak, Zagreb, 2007., str. 8-12

2. Marić, V. i Duspara, Lj. *Jezici ljubavi u jaslicama*, časopis Dijete, vrtić, obitelj, br. 48, (Burić, H., ur.), Pučko otvoreno učilište Korak po korak, Zagreb, 2007., str. 17-20

ŠTO JOŠ MOŽEMO RADITI?

Čitanje literature, povezivanje s praksom, izrada plakata; priprema roditeljskog sastanka na temu autonomije prikupljanje primjera po indikatorima.

5.4 Zeleni vrtić – koraci prema izgradnji kuće održivog razvoja

Svrha

Pojam održivosti upotrebljava se za sveukupno čovjekovo djelovanje na Zemlji, pri čemu se najčešće definira kao sposobnost održavanja ravnoteže procesa ili stanja u nekom sustavu. Prema Layu (2007.), riječ je o integralnoj održivosti kao kriteriju i cilju koji integrira ekološku, ekonomsku, društvenu, te političku održivost, te o održivom razvoju kao procesu ili projektu, pri čemu takvo shvaćanje afirmira polazište o 'osposobljavanju za budućnost'.

Odgaj i obrazovanje za održivost u ranom djetinjstvu mora sadržavati mogućnosti uključivanja djece u kritički dijalog o održivosti, u konkretne akcije u korist okoliša i promoviranja zdravih načina življenja i brige o vlastitom zdravlju. Svrha projekta je razvoj kompetencija djece koje bismo mogli sažeti pojmovima 'učiti znati; učiti živjeti zajedno; učiti djelovati i učiti biti'.

Projekt omogućava aktivno uključivanje, informiranje i edukaciju djece, odgajatelja, roditelja i članova lokalne zajednice radi širenja svijesti o zdravim životnim navikama i važnosti zaštite okoliša i prirode, kao prioritarnih aktivnosti svih članova društva/zajednice.

Opći cilj

- Stjecanje uvjeta za apliciranje na status Eko-škole
- Povećana ekološka osviještenost djece i njihovih roditelja
- Implementacija istraživačkog učenja
- Usvajanje zdravih stilova življenja

Specifični ciljevi

- Kontinuirana provedba sadržaja i aktivnosti stručnog usavršavanja usmjerenih na aktivnosti održivog razvoja
- Razvoj cjelovite djetetove ličnosti (boravak u prirodnom okruženju za osjetilno i motoričko učenje djece, sudjelovanje djece u aktivnostima istraživačkog učenja ključnih za razvoj istraživačkih i metakognitivnih vještina i strategija, sudjelovanje u aktivnostima vezanih uz promicanje zdravih stilova života, upoznavanje kulturnih sadržaja koji utječu na djetetovu komunikaciju i stvaralački izraz, poticanje veselog i vedrog raspoloženja i osjećaja kompetencije djece u aktivnostima, promoviranje i učenje životnih vrijednosti – suosjećanje i poštivanje razlika, jednakost i pravednost, međuovisnost pojava u svijetu).
- Dodatno unapređenje suradnje s roditeljima i širom društvenom zajednicom

Ključne aktivnosti

TEMA	NOSITELJ TEME	VRIJEME
Izrada godišnjeg plana rada (svaka grupa)	članice tima	studeni
Upoznavanje s koracima stjecanja statusa Eko škole (7 programskih koraka Ekoškole)	pedagoginja Helena Burić, članice tima	prosinac

Prikaz elemenata kvalitetne prakse	pedagoginja Helena Burić, članice tima	veljača
Posjet Dječjem vrtiću Prečko (primjeri kvalitetne prakse iz područja održivog razvoja)	pedagoginja Helena Burić, članice tima	ožujak
Izvešće o radu na temama specifičnog interesa	pedagoginja Helena Burić, članice tima	travanj

Sudionici i teme

Voditeljice projekta: Slađana Knebl Klasić

Tema	Odgajatelji
Uporaba PNM u svrhu unapređenja materijalnog konteksta života djece rane dobi	Slađana Knebl Klasić
Kreativno korištenje recikliranih materijala u funkciji obogaćivanja dječjeg glazbenog izričaja	Marija Vukadin

Kreativno korištenje recikliranih materijala u funkciji obogaćivanja dječjeg likovnog izričaja	Dubravka Čekolj
Ozvučene priče – pripovijedanje kao prijenos vrijednosti	Dijana Vrbanac
	Mirna Bahorić

Ideje:

posjet vrtića Prečko
 Izrada loga Eko škole (Helena i Duda)
 Eko himna (na razini objekta)

Suradnja s roditeljima

- Roditeljski sastanak: Upoznavanje s projektom održivog razvoja
- Gostovanje roditelja – nutricionizam, eksperimenti povezani s meteorologijom, vodozemci i gmazovi, ptice
- Sudjelovanje roditelja u uređenju vrta
- Formiranje Centra – Roditelji za roditelje
- Uključivanje roditelja u program obogaćivanja (preporuka predstava, izleta, posjeta, i sl.)
- Uključivanje roditelja u neposredni rad s djecom prema struci/hobiju (grupni projekti)
- Razno

Uloge na projektu

Koordinatorica projekta: pedagoginja Helena Burić

- u suradnji sa odgajateljima voditeljima koordinira i moderira rad odgajatelja, prati i dokumentira proces, predlaže stručnu literaturu, sudjeluje u refleksiji na istu

Odgajatelj-voditelj tima i zamjenik voditelja (izbor na prvoj radionici):

- Svu dokumentaciju rada tima arhivira u registrator. Koordinira članove odgajateljskog tima i člana stručnog tima (priprema i podjela stručnih materijala, potpisnih i evaluacijskih listi, dogovaranje termina sastanaka, obavještanje o promjenama termina, dogovaranje godišnjeg plana, arhiviranje dokumentacije rada tima (snimke, bilješke...), izrada i koordinacija godišnjeg izvješća rada tima, vođenje

susreta tima i zapisnik rada tima, vođenje evidencije o svakom susretu (priprema i arhiviranje materijala), dogovor oko upotrebe tehnike.

Odgajatelji sudionici:

- praćenje i bilježenje (fotografije, video-kamera, primjena protokola za praćenje), čitanje obvezne stručne literature i rasprava o pročitanim člancima. Svu dokumentaciju ažurno ulažu u registrator prema vremenskom slijedu.
- 14 ključnih pojmova koje treba uključiti u odgojno-obrazovne programe na svim razinama, a koji su definirani Desetljećem odgoja i obrazovanja za održiv razvoj su:
  - kritičko mišljenje
  - razumijevanje i sustavno promišljanje složene stvarnosti koja nas okružuje
  - promišljanje okrenuto budućnosti
  - planiranje i upravljanje promjenama
  - interdisciplinarnost i povezanost
  - prilagodba stečenih iskustava različitim kontekstima konkretne stvarnosti
  - donošenje odluka
  - sposobnost suočavanja s problemima i odgovorno djelovanje na lokalnoj i globalnoj razini
  - humane vrijednosti
  - sposobnost da se djeluje uz poštivanje drugoga
  - prepoznavanje dionika i njihovih interesa
  - sposobnost da se na demokratski način sudjeluje u donošenju odluka, dogovora i konsenzusa

Dokumentiranje, prezentiranje

- Proces će se pratiti i dokumentirati AV snimkama, procesnim fotografijama, dječjim izjavama, bilješkama odgajatelja o postignućima, sažetcima pročitane literature, plakatima..
- Prezentacija na roditeljskim sastancima (ppt)
- Prezentacija postignuća na OV

Ishodi

U odnosu na dijete

- povećana ekološka osvještenost djece
- usvajanje zdravih stilova življenja
- razvoj istraživačkih i metakognitivnih vještina i strategija (kroz aktivnosti istraživačkog učenja)
- preuzimanje inicijative u aktivnostima

U odnosu na odgajatelje

- Očekujemo da će ciljano osmišljavanje, promatranje, praćenje i bilježenje aktivnosti doprinijeti jasnijem usmjerenju odgajatelja na važnost provedbe aktivnosti iz područja održivog razvoja.
- Očekujemo da će odgajatelji u zajedničkom istraživanju teme unaprijediti kvalitetu međusobnih odnosa i razvoj povjerenja.

U odnosu na roditelje

- Očekujemo da će roditelji na temelju snimaka i dokumentiranih elemenata iz procesa osvijestiti važnost kontinuiranog djelovanja u području rada na održivom razvoju. Očekujemo i da će roditelji uvidjeti važnost kontinuiranog poticanja razvoja djeteta u području ekološkog odgoja.

Stručna literatura

obavezna

1. Tankersley, Brajković, Handžar, Rimkiene, Sabaliauskiene, Trikić i Vonta: *Teorija u praksi*, POU Korak po korak, Zagreb, 2012.
2. Tankersley, Brajković, Handžar, Rimkiene, Sabaliauskiene, Trikić i Vonta: *Koraci prema kvalitetnoj praksi*, POU Korak po korak, Zagreb, 2012.
3. Dijete, vrtić, obitelj: *Održivi razvoj*, Pučko otvoreno učilište Korak po korak, br. 74, 2014. (ur. Burić, H.) – tematski časopis

dodatna

4. Domac, J. (ur.); Maras, M. (ur.) (2012) *Odgoj djece predškolske dobi za održivi razvoj i racionalno korištenje energije* – priručnik, Zagreb: Gradski ured za energetiku, zaštitu okoliša i održivi razvoj
5. Milčec, M. (2006) *Nije smeće sve za vreće!*, Zagreb: Školska knjiga
6. Milčec, M. (2006) *U tlu čistu imamo glistu*, Zagreb: Školska knjiga

7. Milčec, M. (2006) Zatvori vodu!, Zagreb: Školska knjiga
8. Milčec, M. (2006) Zraka trebam hitno!, Zagreb: Školska knjiga
9. Kušec, M. (2003) Voda, Zagreb: Školska knjiga
10. Sijerković, M. (1990) Mala meteorološka početnica, Zagreb: Školska knjiga
11. Silverstein, S. (1992) Drvo ima srce, Zagreb: Ilyricum
12. Videk, N. (2002) Pismo iz Zelengrada, Zagreb: ABC naklada
13. Vučić, V. (1994) 50 jednostavnih stvari koje djeca mogu učiniti za spas Zemlje, Zagreb: Otvoreno sveučilište
14. Walsh, M. (2008) 10 načina da pomognem očuvati svijet u kojem živim, Zagreb: Planetopija

5.5 Rano učenje stranog jezika

Svrha

Učenje stranoga jezika potiče sustavan način razvijanja kreativnoga i kritičkoga mišljenja te jača intelektualni kapacitet pojedinca. Ovladavanje stranim jezikom povoljno utječe na djetetovu sliku o sebi, samopouzdanje i na donošenje odluka. Učenje stranog jezika doprinosi i razumijevanju i otkrivanju svijeta koji dijete okružuje, stjecanju znanja o različitim zemljama i ljudima koji govore određenim jezikom i upoznavanju različitih kultura. Ta međukulturna osviještenost ima primjetan utjecaj na odgovorno ponašanje, a upotreba različitih metoda učenja i poučavanja jezika izravno izgrađuje osobne i socijalne vještine djeteta.

Opći cilj

- poticanje razvoja djetetovih komunikacijskih sposobnosti na stranom jeziku u svakodnevnim životnim situacijama.
- unaprijeđivanje kvalitete življenja djece u vrtiću njegovanjem doživljajnog učenja, jačanjem samopouzdanja djeteta i njegove inicijative te poticanje zdrave komunikacije
- socio-emocionalno zbližavanje djece i međusobno prihvaćanje u odgojnoj skupini te stjecanje temeljnih moralnih vrijednosti i spoznaja o pojmu ljubavi, obitelji, prijateljstva

Specifični ciljevi

- stvarati bogato i poticajno materijalno okruženje koje će kod djeteta buditi želju za komunikacijom i aktivnim sudjelovanjem u skupnim i individualnim aktivnostima na materinskom i stranom jeziku
- u svakodnevnim životnim situacijama, kroz igru i druženje sa vršnjacima poticati usvajanje riječi, jezičnih i fonemskim strukturama stranog jezika te razvijati vještine komuniciranja
- glazbenim aktivnostima podržati razvoj učenja stranog jezika djeteta i djelovati na razvoj jezičnih i komunikacijskih sposobnosti djece kako na materinskom tako i na stranom jeziku
- poticati dijete na djelovanje, postavljanje pitanja i traženje novih odgovora
- jačati djetetov osjećaj sigurnosti i samopouzdanja u spontanom izražavanju na stranom jeziku te poticati dijete na izražavanje na stranom jeziku u svakodnevnim aktivnostima

- praćenje komunikacijskog i govorno-jezičnog razvoja na materinskom i stranom jeziku
- razvijanje osjećaja za uvažavanje različitosti i njegovati interes djeteta prema drugim kulturama

Ključne aktivnosti

TEMA	NOSITELJ TEME	VRIJEME
Godišnji plan i program rada tima	Koordinatorica, svi članovi tima	Listopad
Valorizacija završnih svečanosti na stranom jeziku	svi članovi tima	Studenj
Posjet glazbenom timu Dječjeg vrtića „Prečko“	D.V. Prečko	Siječanj
Posjet glazbenog tima Dječjeg vrtića „Prečko“ našem vrtiću	svi članovi tima	Veljača
Istraživanje glazbenog stvaralaštva na stranom jeziku	svi članovi tima	Travanj

Napomena: Struktura svakog susreta (5 x 1,5 h) sastoji se od refleksije, rada na temi te planiranja.

Sudionici i teme

Sve sudionice tima za temu individualnog stručnog usavršavanja odabrale su *Rano učenje stranih jezika i glazbeno stvaralaštvo*.

Sudionici:

1. Bahorić Vrandečić Mirna
2. Biščan Tea
3. Gospodnetić Lana
4. Heker Sayonara
5. Knebl Klasić Slađana
6. Matula Maja
7. Novosel Iva

8. Pinević Suzana
9. Šimić Božena

Tema rada u skupinama: Istraživanje dječjeg glazbenog stvaralaštva na stranom jeziku

Suradnja s roditeljima

- prikaz rada na temi – roditeljski sastanak
- informiranje roditelja o radu na stranom jeziku putem kutića za roditelje, fotografija i snimaka iz procesa i plakata koje su djeca izrađivala
- uključivanje roditelja u proces donošenjem slikovnica, fotografija, knjiga, pnm-a ili dolaskom u skupinu kako bi sudjelovali u čitanju priča, pjevanju pjesmica ili izradi sredstava

Uloge na projektu

Koordinatorica projekta: Suzana Kovačić

- u suradnji sa odgajateljima voditeljima vodi radionice, dogovara suradnju s vanjskim suradnicima i lokalnom zajednicom, prati i dokumentira proces, predlaže stručnu literaturu, sudjeluje u refleksiji na istu
- prati implementaciju sadržaja i moderira tijekom ostvarivanja projekta
- izrađuje Polugodišnje i Godišnje izvješće rada tima u suradnji s voditeljem tima

Odgajatelj voditelj tima : Suzana Pinević

- vodi evidencije o svakom susretu (priprema evidencijske liste i arhiviran materijal - vodi dokumentaciju rada tima)
- koordinira članove odgajateljskog tima i koordinatoricu projekta (priprema i podjela stručnih materijala, evaluacijskih listi, obavještanje o promjenama termina, dogovaranje i izrada polugodišnjeg i godišnjeg plana u suradnji s koordinatoricom, prikupljanje dokumentacije rada tima (snimki, fotografija i bilješki iz procesa...), piše zapisnik rada tima, dogovora upotrebu tehnike

Odgajatelji sudionici:

- praćenje i bilježenje (fotografije, AV snimke, bilješke izjava djece, anegdote, vođenje propisane pedagoške dokumentacije) te ažurno vođenje dokumentacije (kronološki), čitanje stručne literature s obzirom na temu stručnog usavršavanja
- implementacija sadržaja usavršavanja u neposredan rad s djecom, dijeljenje iskustava i prezentacija postignuća na nivou vrtića

Dokumentiranje - prezentiranje

- Knjiga pedagoške dokumentacije (makroplan, tjedni plan, dnevnik rada)
- Proces će se pratiti i dokumentirati AV snimkama, fotografijama iz procesa, dječjim likovnim radovima, dječjim izjavama i anegdotama, bilješkama odgajatelja o postignućima, sažetcima pročitane literature, plakatima.
- Prezentacija na roditeljskim sastancima (ppt)
- Prezentacija postignuća na nivou vrtića

Očekivana postignuća

U odnosu na dijete:

- aktivno sudjelovanje djeteta u skupini i komuniciranje na stranom jeziku
- širenje vokabulara djeteta kako na stranom, tako i na materinskom jeziku
- poboljšanje komunikacijske sposobnosti djece
- pozitivan odnos djece prema izvornom stvaralaštvu i tradiciji hrvatskog naroda
- osjećaj sigurnosti i samopouzdanja u sponatnom izražavanju na stranom jeziku
- ugodno ozračje u skupini i jača emocionalna povezanost djece, te djece i odgajatelja
- osjećaj zajedništva te razvoj tolerancije i uvažavanja različitosti te razvoj međukulturne osvještenosti

U odnosu na odgajatelje

- očekuje se da će ciljano planiranje i valorizacija aktivnosti doprinijeti kvalitetnijem radu i implementaciji novih sadržaja u neposredni rad s djecom
- očekuje se da će odgajatelji u zajedničkom istraživanju teme i dijeljenju iskustava unaprijediti kvalitetu međusobnih odnosa i razviti međusobno povjerenje

U odnosu na roditelje

- očekuje se da će putem prezentacije rada skupine i neposrednim sudjelovanjem u radu utjecati na međukulturnu osvještenost roditelja
- očekuje se da će roditelj podržati interes djeteta za učenje stranog jezika i upoznavanje različitih kultura

Stručna literatura

1. Vedrana Fućak, Lidija Vujičić (2012). Međuvršnjačka podrška u učenju stranog jezika: epizode iz vrtića , *Dijete, vrtić, obitelj : Časopis za odgoj i naobrazbu predškolske djece namijenjen stručnjacima i roditeljima*, Vol.18 No.70, str. 22-24
2. Petra Barbarić (2009), Učenje stranog jezika u predškolskoj dobi, *Zrno, vol. 20 No. 87; str. 16-17*
3. Darja Damić Bohač: Kako olakšati usvajanje i učenje stranog jezika - na primjeru studenata francuskog jezika, *Metodologija i primjena lingvističkih istraživanja, Zbornik radova Hrvatskoga društva za primijenjenu lingvistiku* str. 349-362
4. Andreja Silić (2007). Prirodno učenje stranog (engleskog) jezika djece predškolske dobi, Zagreb: Mali profesor,
5. Jagoda Topalov (2011). Motivacija u nastavi stranog jezika. Novi Sad: Filozofski fakultet
6. Ana Sekelj (2011) Usvajanje vokabulara engleskog jezika kao stranog jezika u ranoj školskoj dobi, *Tabula 9,* str 200-211
7. M. Kovačević (2007), "Nastava jezika u ranoj dobi: Razvoj nastavnikove samospoznaje", *Strani jezici, 36/3*, str.199–205
8. R. Oxford (1990) *Language Learning Strategies: What Every Teacher Should Know*, Heinle & Heinle, Boston.
9. V. Pavičić (2000) Istraživanje strategija učenja vokabulara, *Strani jezici, 29/1-2*, str. 15–25
10. E. M. Pedersen (1995) Storytelling and the Art of Teaching, *English Teaching Forum 33/1*, str. 2–5.
11. E. Petrović (1988) Teorija nastave stranih jezika, Školska knjiga, Zagreb.
12. M. Vilke (1991) *Vaše dijete i jezik*, Školska knjiga, Zagreb
13. M. Vilke (1993) Djeca i strani jezici, *Strani jezici, 22/*, str. 3-4,
14. G. Vickov (2008), O vokabularu u ranom učenju stranog jezika, *Strani jezici, 37*, str. 337–357.
15. Leona Pokrivač (2016). Učenje njemačkog jezika u dječjim vrtiću, diplomski rad,
16. Plahutar, A. (2017.) Što veseli malog tigra!?, Zagreb: Mensa

5.6 Autentičnost i individualizacija odgojno obrazovnog procesa

Voditeljice projekta: Renata Kubelka, edukacijska rehabilitatorica stručna suradnica u suradnji sa psihologinjom Suzanom Kovačić

Svrha projekta:

Unaprjeđivanje individualizacije u cjelovitom okruženju za učenje Dječjeg vrtića Špansko.

Individualizacija kao pojam podrazumijeva stavljanje ustanove u kontekst razumijevanja i zaštite potreba pojedinca. Ustanova koja zadovoljava kriterije individualizacije u pravilu je inkluzivna ustanova i u njoj je različitost kao takva polazište za razvoj.

Opći cilj projekta:

Kroz sastanke individualizacije usmjeravanje planiranja zadaća u odgojno obrazovnom radu prema oblikovanju vrijednosnog sustava koji afirmira ideju različitost. Individualizacija procesa prema jakim stranama djeteta je regulacija posebnih potreba zaštitom dječje autentičnosti u igri i procesu učenja. Osnaživanje odgajatelja u individualiziranom planiranju zadaća, promišljanju aktivnosti i individualizaciji projektnog rada.

1. Zaštita dječje autentičnosti u ustanovi ranog razvoja.
2. Razvijanje fleksibilnosti u poznavanju i primjeni individualizacije, afirmacija fleksibilnosti u odgojno obrazovnom procesu i osjetljivost za podržavanje različitosti kod svih sudionika odgojno obrazovnog procesa.
3. Osnaživanje odgajatelja u povezivanju elemenata individualizacije i dinamike razvojnog procesa djece.

Specifični ciljevi projekta

1. Integriranje sadržaja stručnog usavršavanja odgojitelja u neposrednu odgojno – obrazovnu praksu.
2. Prepoznavanje i podržavanje različitih dispozicija u učenju
3. Osnaživanje odgojitelja u praćenju i razvijanju spontane dječje igre s naglaskom na procjenu i podržavanje uključenosti i dobrobiti djeteta te refleksiju i samorefleksiju u odnosu na video zapise i foto dokumentaciju.
4. Povezivanje neposredna odgojno – obrazovne prakse i života djece kod kuće
5. Osnaživanje roditelja u prepoznavanju i zaštiti dječje autentičnosti

Teme i sudionici:

Sve odgajateljice za temu individualnog stručnog usavršavanja odabrale su *Prepoznavanje i podržavanje dispozicija u učenju*

1. Jelena Jakšić
2. Irena Rukelj
3. Lučana Blažić
4. Matea Dragaš
5. Vesna Margetić
6. Božena Ožegović

Ključne aktivnosti

1. Realiziranje pet susreta edukacijsko-valorizacijskog i analitičkog karaktera. Edukacijski elementi susreta odnose se na poučavanje o dispozicijama u učenju i načinima praćenja, bilježenja i podržavanja. Važan dio edukacijskih susreta je promišljanje o našoj osobnosti, potrebama, vrijednostima i kako sami utječemo na zadovoljavanje potreba ostalih sudionika odgojno obrazovnog procesa.

Valorizacijski elementi susreta podrazumijevaju analizu video snimaka i procesnih fotografija.

2. Aktivnosti u neposrednom radu s djecom su: promatranje i planiranje prema jakim i slabim stranama djeteta. Implementacija dogovorenog. Valorizacija postignuća primjenom različitih načina praćenja.

3. Aktivnosti na edukaciji: analiza izjava, fotografija i bilješki o aktivnostima djece. Rasprave o kriterijima individualizacije i autentičnosti općenito.

4. Dijeljenje ideje zaštite autentičnosti s roditeljima i njihovo osnaživanje u procesu podržavanja dječje autentičnosti kroz pripremu roditeljskog sastanka na temu *Prepoznavanja i podržavanja dispozicija u učenju* uz upotrebu procesnih fotografija prikupljenih tijekom godine

5. Dokumentiranje, izvještavanje i promocija sadržaja i aktivnosti definiranih na stručnim aktivima. Sadržaji edukacije lako se integriraju u projektni rad i bilježe u knjigama pedagoške dokumentacije i razvojnim mapama, te prezentiraju na roditeljskim sastancima i publikacijama.

Suradnja s roditeljima

Roditelji su uključeni u realiziranje aktivnosti definiranih na aktivima kroz: roditeljske sastanke, oglašavanje aktivnosti na panoima, individualne refleksije s roditeljima o razvojnim potencijalima djeteta i preporuke roditeljima u komunikaciji i planiranju slobodnog vremena. Informiranje stručne javnosti odvija se održavanjem predavanja na smotrama projekata, danima dječjih vrtića te na poziv škola ili vrtića.

Plan aktivnosti

1. Godišnji plan, izbor tema stručnog usavršavanja (podržavanje dispozicija u učenju, individualni odgojno – obrazovni plan, priprema mišljenja o djetetu) (listopad)
2. Prepoznavanje dispozicija (studeni)
3. Valorizacija i analiza procesnih fotografija (veljača)
4. Procesna darovitost, voditeljica psihologinja Suzana Kovačić (ožujak)
5. Valorizacija i izvješće o radu (svibanj)

Sadržaj: Izbor tema individualnog stručnog usavršavanja i Godišnji plan rada

Uloge na projektu

1. Voditeljica projekta je edukacijska rehabilitatorica stručna suradnica Renata Kubelka. Uloga voditeljica je priprema radionica, praćenje realizacije specifičnih ciljeva edukacije u neposrednom radu odgojitelja s djecom.
2. Tim odgojitelja uključen u edukaciju ima ulogu promatranja i bilježenja učinka individualizacije na razvojni proces djece. Odgojitelji na edukaciji provode analizu prilagodbi vezanih za individualizaciju, procesnih fotografija i video zapisa individualiziranih aktivnosti te razgovaraju o utjecaju istih na razvojni proces djeteta.
3. Odgojitelji uključuju roditelje u proces individualizacije i preporučuju elemente podrške za djecu.

Ishodi u učenju

1. Odgojitelji kompetentno koriste elemente individualiziranog planiranja u vođenju pedagoške dokumentacije, određuju jake i slabe strane djeteta te njihovo međudjelovanje u procesu učenja.
2. U neposrednom radu s djecom odgojitelji razumiju individualizaciju u komunikaciji, okruženju za učenje i aktivnostima.
3. U SDB prepoznatljivi su sadržaji za zaštitu osobnog i grupnog identiteta.
4. Roditelji su upoznati s različitim obilježjima učenja i u partnerstvu s odgajateljima podržavaju autentičnost vlastitog djeteta

Preporučena literatura:

Kubelka, Pelt i Vrbanac: Dječji talenti, Ostvarenje, 2013

Willis, Hodson: Otkrijte stil učenja vlastitog djeteta, Ostvarenje, 1998

Laevers ,Ferre: Kako odgoj i obrazovanje učiniti djelotvornijim kroz dobrobit i uključenost, Centar za iskustveno učenje, Sveučilište Leuven, Belgija

Laevers, Ferre: Povećati dječje kompetencije brigom za njihovu dobrobit i uključenost, Centar za iskustveno učenje, Sveučilište Leuven, Belgija

Cvetković Lay, J i Pečjak, V. „Možeš i drukčije“, Alineja, 2004.

5.7 Plan obogaćivanja odgojno – obrazovnog procesa

SADRŽAJI	NOSITELJI	VRIJEME PROVEDBE
<p>I. IZLETI</p> <p>za djecu starijih vrtićkih skupina od navršene pete godine života</p> <ul style="list-style-type: none"> - prema planu odgojno-obrazovnog rada i projektima - dva izleta po izboru odgajatelja i roditelja, a prema projektima odgojih skupina 	<p>Pedagozi Zdravstveni voditelj</p> <p>Prema odluci Povjerenstva za obogaćivanje Programa</p> <p>Članovi Povjerenstva (Špansko 11): Lana Gospodnetić, Nikolina Fišer, Helena Burić, Anamarija Ćuzela - Piljac</p> <p>Članovi Povjerenstva (Hrnetička 1): Dijana Vrbanac, Helena Burić, Lidija Dorotić, Sanja Jazvec</p>	<p>listopad 2018. proljeće 2019.</p>
<p>II. SCENSKE PREDSTAVE</p> <ul style="list-style-type: none"> - 4 scenske predstave dramske skupine - 2 posjete kazalištu za djecu u 6 i 7. godini života - 3 predstave u izvedbi vanjskih izvođača u vrtiću 	<p>Dramska skupina vrtića</p> <p>Predstave prema izboru Povjerenstva</p> <p>Predstave prema izboru Povjerenstva i potreba programa</p>	<p>tijekom godine</p> <p>tijekom godine</p> <p>tijekom godine</p>

<p>III. POSJETE</p> <ul style="list-style-type: none"> - Provođenje posjeta knjižnici Vladimira Nazora (radionice, pričaonice, izložbe) - Posjet reciklažnom dvorištu - Posjeti muzejima (Prirodoslovni i dr.) - Posjet Zoološkom vrtu i Botaničkom vrtu 	<p>pedagozi, timovi odgajatelja odgojnih skupina: Sunce, Medvjedići, Balončići, Zečići, Mačići, Slonići, Cvjetići, Loptice</p> <p>Djeca u dobi od 5 do 7 godina života</p>	<p>tijekom godine</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Posjet školama „Tituš Brezovački“ i „Ante Kovačić“ za djecu školske obveznike 	<p>pedagozi, psiholog, odgajatelji starijih vrtićkih skupina</p>	<p>proljeće 2019.</p>
<p>V. PROGRAM ŠKOLE PLIVANJA U ORGANIZACIJI ŠRC MLADOST</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realizira se za djecu u šestoj i sedmoj godini života. 	<p>Pedagog, ŠRC Mladost, djeca iz objekta Hrnetićka – djeca u šestoj i sedmoj godini života</p>	<p>Prema dogovoru</p>
<p>VI. DJECA U PRIRODI</p> <ul style="list-style-type: none"> • djeca školski obveznici 	<p>timovi odgajatelja pedagozi, zdravstveni voditelj</p>	<p>24.9.-28.9.2018. (oko 50 djece iz odgojnih skupina) 5.11.-8.11.2018. (oko 25 ero djece iz odgojne skupine) 21.1.-25.1.2019.</p>
<p>VII. SUDJELOVANJE U FILMSKOM PROGRAMU SEDMI KONTINENT „VRTIĆI U KVARTOVSKOM KINU“</p>	<p>Pedagozi, odgojne skupine Sunce, Balončići, Medvjedići, Loptice, Zečići, Slonići, Cvjetići i Mačići</p>	<p>kroz listopad, studeni i prema potrebi prosinac 2018.</p>

Plan obogaćivanja odgojno-obrazovnog rada za pedagošku godinu 2018/2019.

mjesec/ događanje / NAZIVI SKUPINA	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6
IZLETI		8.10. Krašograd (Balončići, Medvjedić i, Sunce, Slonići, Cvjetići)							Etno selo Kumrovec	
POSJETI		Reciklažno dвориšte				OŠ Ante Kovačić i Tituš Brezovački			OŠ Ante Kovačić i Tituš Brezovački	
KAZALIŠTA VAN/U VRTIĆU			Doktor od životinja (Teatar Gavran)	Dramska skupina vrtića – Sv. Nikola Priča o sobu Rudolfu – kazališna družina		13. I 14.2. Stonoga Goga (lutkarski mjuzikl) – teatar POCO LOCO	Žar ptica - Heidi	Čarobni semafor (Jozo Bozo)		

				Vjeverica						
PLIVANJE								Plivanje ŠRC Mladost		
GRAD MLADIH	24.-28.9. (Balončići, Medvjedići, Sunce,									

- Napomena: 11 mj – nabava radnih listova
- Posjet: Dan otvorenih vrata (HNK, Mimara, Muzička akademija, Lado...), nedjelja 30.9.2018.

5.8 Program rada u uvjetima inkluzije

Svrha

Trajno opredjeljenje našeg vrtića za oživotvorenje prava i potreba djece s teškoćama podrazumijeva stalno promišljanje i unaprjeđivanje kvalitete odgoja i obrazovanja djece s teškoćama uključene u vrtić.

Opći cilj

Zaštita dobrobiti djece s posebnim potrebama i unaprjeđivanje kriterija kvalitete rada u uvjetima inkluzije.

Specifični ciljevi

- ✓ Odgojno obrazovnu praksu usmjerenu na dijete, njegove individualne potrebe, sposobnosti, vještine i potencijale.
- ✓ Uključivanje djece u prirodno okruženje redovnih skupina vršnjaka
- ✓ Senzibilizaciju odraslih za poštivanje i uvažavanje različitosti
- ✓ Podržavanje kvalitetnih interakcija među svim sudionicima odgojno obrazovnog procesa
- ✓ Timski pristup u sagledavanju svih elemenata inkluzivnog procesa
- ✓ Kreativnost u strategijama poučavanja
- ✓ Planiranja rada s polazištem na jakim stranama djeteta kao resursima za učenje
- ✓ Planiranje optimalnog prostornog, materijalnog i vremenskog konteksta za dijete s teškoćama
- ✓ Pružanje individualne stručne podrške radu trećeg odgajatelja

SADRŽAJ RADA	NOSITELJI	VRIJEME
Izrada i provedba programa opservacije djeteta s teškoćama	edukacijska rehabilitatorica, timovi odgajatelja, treći odgajatelji	tijekom godine

Planiranje individualiziranog odgojno obrazovnog plana rada s djetetom na radnim dogovorima individualizacije	edukacijska rehabilitatorica, timovi odgajatelja, treći odgajatelji	tijekom godine
Izrada vrtićkog nalaza i mišljenja u suradnji sa stručnim timom	edukacijska rehabilitatorica, stručni tim, timovi odgajatelja, treći odgajatelji	tijekom godine
Priprema i izrada didaktičkog materijala, sredstava i pomagala u svrhu oblikovanja poticajne okoline za razvoj djeteta s posebnim potrebama, ali i ostale djece u grupi.	edukacijska rehabilitatorica, timovi odgajatelja, treći odgajatelji	tijekom godine
Poticanje senzorne integracije kod djece s posebnim potrebama	edukacijska rehabilitatorica, timovi odgajatelja, treći odgajatelji	tijekom godine
Uvažavanje individualnih potreba djeteta tijekom rituala i rutina grupe te rasporeda dnevnih aktivnosti uz najavljivanje djetetu što slijedi poslije trenutne aktivnosti (voditi računa – brinuti o reakcijama djeteta u prijelaznim situacijama: izlazak na dvorište, priprema za ručak, prijelaz iz jedne aktivnosti u drugu).	edukacijska rehabilitatorica, timovi odgajatelja, treći odgajatelji	tijekom godine
Podrška djetetu u usvajanju pravila grupe (voditi računa da se dijete ponekad ne pridržava pravila jer mu nije jasno, poznato ili primjereno njegovim mogućnostima).	edukacijska rehabilitatorica, timovi odgajatelja, treći odgajatelji	tijekom godine

Uloge

Edukacijska rehabilitatorica Renata Kubelka nositeljica je programa rada u uvjetima inkluzije te koordinira i moderira rad odgajateljskih timova koji rade u uvjetima inkluzije. Prati i dokumentira proces, predlaže prilagodbe, sudjeluje u refleksiji na njihovu učinkovitost. Odgajatelji koji rade u uvjetima inkluzije redovito sudjeluju na radnim dogovorima individualizacije te implementiraju navedene sadržaje rada u neposredan rad s djecom.

Ishodi

- ✓ Podržavanje sposobnosti, vještine i potencijala djeteta te reguliranje njegovih individualnih potreba.
- ✓ Uključenost djece s teškoćama u prirodno okruženje igre i interakcija redovnih skupina vršnjaka
- ✓ Odrasli uključeni u neposredan rad s djecom s teškoćama poštuju i uvažavaju različitost
- ✓ Kvalitetne interakcije među svim sudionicima odgojno obrazovnog procesa
- ✓ Timski pristup u sagledavanju svih elemenata inkluzivnog procesa
- ✓ Redovito realiziranje radnih dogovora individualizacije i planiranje prema jakim i slabim stranama djeteta na temelju analiza ponašanja djeteta, njegovih izjava, fotografija i bilješki odgajatelja o aktivnostima te rasprave o kriterijima individualizacije
- ✓ Kreativnost u strategijama poučavanja
- ✓ Realizirane aktivnosti s djecom imaju polazište na jakim stranama djeteta kao resursom za učenje
- ✓ Optimalan prostorni, materijalni i vremenski kontekst za dijete s teškoćama
- ✓ Kvalitetan i stručan rad odgajateljskih timova i trećih odgajatelja

6 Stručno usavršavanje

CILJ: Razvoj profesionalne autonomije odgajatelja

Zadaće:

- poticati odgajatelje na autonomno istraživanje i izlaganje sadržaja vezanog uz provedbu bitnih zadataka odgojno-obrazovnog plana vrtića
- razvoj osobnih i profesionalnih kompetencija odgajatelja i stručnih suradnika

OBLICI USAVRŠAVANJA	SADRŽAJI, TEME	VRIJEME	NOSITELJI
INDIVIDUALNO STRUČNO USAVRŠAVANJE	Stručna literatura i periodika sadržajno vezana uz sklopove aktivnosti i projekte odgojnih skupina	Kontinuirano tijekom godine	Odgajatelji, ravnateljica, stručne suradnice
RADNI DOGOVORI INDIVIDUALIZACIJE	Individualizirano planiranje, pripreme za individualne razgovore s roditeljima, preporuke prilagodbi u neposrednom radu s djecom i roditeljima	Kontinuirano tijekom godine (mjesečno)	Edukacijska rehabilitatorica
INTERNI STRUČNI AKTIVI	<ul style="list-style-type: none"> • Tehnike nošenja sa stresom • Polugodišnje izvješće o radu • Istraživanje kreativno procesne darovitosti 	<ul style="list-style-type: none"> • Studeni 2018. • Veljača 2019. • Travanj 2019. 	<ul style="list-style-type: none"> • Suzana Kovačić, psihologinja • Odgajatelji i članice ST • Jasna Lay, psihologinja
ODGAJATELJSKA VIJEĆA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Godišnji plan i program rada vrtića za pedagošku godinu 2018./2019. 2. Razvoj prehrambenih navika 	<p>Rujan 2018.</p> <p>Prosinao 2018. (13.12.2018.)</p>	<p>Ravnateljica, stručne suradnice, odgajatelji</p> <p>Olgica Martinis, liječnica, viša</p>

	<p>djece od rane dobi</p> <p>3. Tajna uspjeha timskog rada 4. Voda</p> <p>5. Kreativni pokret - susret s djetetom</p> <p>6. Godišnje izvješće rada vrtića za pedagošku godinu 2018./2019.</p>	<p>Siječanj 2019. (17.1.2019.) Ožujak 2019.</p> <p>Travanj 2019.</p> <p>Lipanj 2018.</p>	<p>savjetnica AZOO</p> <p>Velimir Srića, psiholog Olgica Martinis, liječnica, viša savjetnica AZOO</p> <p>Mirjana Gusić Gulić, plesni pedagog</p> <p>Ravnateljica, stručne suradnice, odgajatelji</p>
STRUČNO USAVRŠAVANJE IZVAN USTANOVE	<p>Sadržaji i teme prema katalogu stručnog usavršavanja Agencije za odgoj i obrazovanje</p> <p>Sadržaji i teme predviđene programom Sekcija</p>	<p>Kontinuirano tijekom godine</p> <p>Prema programu održavanja Sekcija</p>	<p>Više savjetnice, vrtići domaćini stručnih skupova, AZOO</p> <p>Sekcije, vrtići domaćini</p>
STRUČNO USAVRŠAVANJE U USTANOVU	<p>Stručno razvojni centar za poticanje glazbenog stvaralaštva</p> <p>Integriranje vokalno – glazbenog izričaja djece u odgojno – obrazovni rad</p>	<p>Tijekom godine</p> <p>Četiri susreta tijekom godine (studenj, prosinac, veljača i travanj)</p>	<p>Ravnateljica, stručne suradnice, odgajatelji</p> <p>Boris Klarić, profesor, Glazbena škola Elly Bašić</p>
RADNI DOGOVORI	<p>Radni dogovori odgajateljica i stručnih suradnica o rješavanju aktualne problematike u pojedinim</p>	<p>Dva puta tjedno</p>	<p>Stručne suradnice</p>

	segmentima rada te unapređenje odgojno-obrazovnog procesa		
--	---	--	--

7 Suradnja s roditeljima

CILJ: Razvijanje partnerstva u provedbi programskih zadaća

ZADAĆE:

1. Informirati roditelje o kurikulumu rada skupine
2. Uključivanje roditelja prema izraženim interesima u neposredni rad odgojnih skupina

AKTIVNOSTI	OBLIK PROVEDBE	VREDNOVANJE	NOSITELJI	VRIJEME
Roditeljski sastanci za roditelje novoupisane djece	Prezentacija, komunikacija ppt prezentacija jezičnih programa	Zapisnici roditeljskih sastanaka	Stručni suradnici Odgajatelji koji vode jezične programe	lipanj lipanj
Provedba ankete: Anketa o zadovoljstvu rada vrtićem (za potrebe godišnjeg izvješća), Ankete o kraćim programima	Roditeljski sastanak	Obrada anketa	Stručni suradnici, odgajatelji	lipanj
Inicijalni razgovori s roditeljima koji su podnijeli zahtjev za prijelaz iz drugog vrtića i upis djeteta u vrtić	Individualni razgovori	Obrasci za provođenje intervjua, izvještaji upisne komisije	Stručni suradnici	travanj, svibanj, lipanj i tijekom godine
Priprema i provedba individualnih	Individualni razgovori (s	Zapisnik s	Odgajatelji	tijekom godine

razgovora	roditeljima svakog djeteta u skupini najmanje jednom godišnje)	individualnog razgovora	Stručni suradnici	
Tematski roditeljski sastanci	grupni rad	Zapisnici roditeljskih sastanaka	Odgajatelji Po potrebi stručni suradnici	2 tijekom godine po skupini
CAP program	roditeljski sastanak	Izvešće o provedbi CAP programa	CAP tim: Šarić, Pofuk, Kovačić S.,	Studeni, prosinac
Priprema djeteta za polazak u školu	roditeljski sastanak	Zapisnik sa roditeljskog sastanka	Odgajatelji Pedagog, Psiholog	ožujak
Radionice za roditelje (izrada kostima, lutaka, instrumenata)	grupni rad	Zapisnici s roditeljskih sastanaka	Odgajatelji	2 tijekom godine po skupini
Radionice za roditelje prema Projektima	radionica	zapisnik sa roditeljskog sastanka	Odgajatelji Stručni suradnici	Prema Projektu

Roditeljski sastanak: Upoznavanje roditelja s programom Djeca u prirodi	roditeljski sastanak	Zapisnik	Pedagoginje Zdravstvena voditeljica	Rujan, studeni
Uključivanje roditelja u neposredan odgojno-obrazovni rad prema Projektima	prema roditeljskim inicijativima	Fotografije iz procesa, etnografske bilješke	Odgajatelji, roditelji	Tijekom godine
Program rada s roditeljima „Slušaj kako rastem“	5 radionica	Zapisnici	Suzana Kovačić, Renata Kubelka	siječanj, veljača, ožujak
Program rada s roditeljima djece s teškoćama „Rastimo zajedno plus“	10 radionica	Zapisnici	Renata Kubelka, Božena Šimić	tijekom godine
Fokus grupa za roditelje potencijalno darovite djece koja su identificirana u vrtiću, a sada su u osnovnoj školi	radionica	zapisnik	Suzana Kovačić, Renata Pelt, Dijana Jakasović	listopad, studeni
Uključivanje roditelja u neposredan odgojno-obrazovni rad (čitanje priča, izrada rekvizita, lutki, instrumenata, upoznavanje djece sa svojim zanimanjem, vođenje aktivnosti prema stručnim kompetencijama, pripremanje predstava za djecu, prikupljanje PNM	prema roditeljskim inicijativima	Fotografije iz procesa, etnografske bilješke	Odgajatelji, roditelji	tijekom pedagoške godine

8 Suradnja s vanjskim ustanovama

Povezivanje s društvenim i stručnim čimbenicima glede razmatranja i rješavanja specifične problematike	Ministarstvo prosvjete i športa Gradski ured za obrazovanje i šport Agencija za odgoj i obrazovanje Vijeće Gradske četvrti Stenjevec
Stručno usavršavanje odgojnih djelatnika i stručnih suradnika	Agencija za odgoj i obrazovanje, Glazbena škola Elly Bašić, Centar za poticanje darovitosti «Bistrić», prof. Cvetković Lay
Vježbaonica Učiteljskog fakulteta iz kolegija Istraživanje dječjeg likovnog stvaralaštva i Istraživanje dječjeg glazbenog stvaralaštva	Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Suradnja s dječjim vrtićima, razmjena stručnih iskustava	DV Prečko, DV Sunčana
Suradnja s osnovnim školama	OŠ „Ante Kovačić“, OŠ „Tituš Brezovački“
Suradnja s čimbenicima bitnim za obogaćivanje programa	Muzeji i galerije Udruga Sedmi kontinent Gradska kazališta za djecu (Žar ptica i dr.)
Suradnja vezana za nabavu stručne literature te didaktičkih programa i psiholoških mjernih instrumenata	Ida-didacta, Astreja, Školska knjiga, Slap, Profil

9 Vrednovanje

U postupku elemenata praćenja i vrednovanja koristit ćemo se slijedećim instrumentima:

- Pedagoška dokumentacija
- Foto-dokumentacija i AV snimke
- Pisane bilješke odgajatelja
- Tvrdnje i izjave djece
- Dokumentacija ustanove
- Liste praćenja razvoja djeteta
- Prokol ujednačavanja standarda kvalitete u području zdravstvene skrbi o djeci
- Upitnici, ankete, protokoli
- Godišnje izvješće o ostvarenju plana i programa rada

10 Prilozi

10.1 Kurikulum predškole

Kurikulum predškole podrazumijeva kurikulum namijenjen odgojno-obrazovnome radu s djecom u godini su prije polaska u školu. Kurikulum predškole se u svojoj provedbi naslanja na ciljeve, načela, vrijednosti i polazišta Nacionalnog kurikuluma.

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje usmjeren je prema ostvarivanju specifičnih ciljeva (osiguranju dobrobiti za dijete, poticanju cjelovitog razvoja, odgoja i učenja djece, razvoju kompetencija te ostvarivanju prava djece na jednake šanse, tj. ostvarivanju jednakih prava za sve), utemeljen je na specifičnim polazištima (postojećim dokumentima i suvremenom shvaćanju djeteta i organizacije vrtića) i odražava specifična načela (fleksibilnost odgojno-obrazovnoga procesa, partnerstvo vrtića s roditeljima i širom zajednicom, osiguranje kontinuiteta u odgoju i obrazovanju, otvorenost za kontinuirano učenje te spremnost na unapređivanje prakse) i vrijednosti (znanje, identitet, solidarnost i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost).

Navedeni ciljevi, polazišta, vrijednosti i načela predstavljaju osnovu oblikovanja kurikuluma vrtića i kurikuluma predškole.

Kurikulum predškole treba uzeti u obzir specifičan kontekst odrastanja djeteta tj. kulturu i tradiciju okruženja u kojem žive dijete i njegova obitelj kao i ustanovu u kojoj se provodi kurikulum predškole.

Planiranje kurikuluma predškole temelji se na jednakim polazištima, ciljevima i načelima kao i kurikulum vrtića.

Planiranje odgojno-obrazovnog rada s djecom u godini pred polazak u školu

Odgojno-obrazovni rad s djecom u godini prije polaska u školu planira se i oblikuje cjelovito (tematski, projektno), a ne parcelizirano (kao međusobno nepovezane aktivnosti, izdvojena područja učenja, uvježbavanje posebnih vještina i sl.).

U kurikulumu predškole planiraju se kontekstualni uvjeti (okruženje) za održavanje različitih odgojno-obrazovnih aktivnosti i stjecanje raznovrsnih odgojno-obrazovnih iskustava djece, a ne precizan tijek njihovih aktivnosti niti fragmentirani sadržaji učenja.

Kurikulum predškole usmjeren je prema razvoju različitih kompetencija djece te odražava slijedeća načela:

- Kompetencije djece su razvojne a ne statične pa se potiče njihov razvoj i prati kontinuirano, a ne jednokratno ili povremeno (jednokratnim, periodičkim mjerenjem);
- Uspješnost djeteta u obavljanju određenih aktivnosti određuje splet više različitih kompetencija, čiji se pojavni oblici suptilno pretapaju s pojavnim oblicima mnogih drugih kompetencija. Zato se kompetencije djece procjenjuju cjelovito, a ne izdvojeno iz konteksta cjeline ostalih;

- Djeca jednake kronološke dobi mogu se u velikoj mjeri razlikovati po svojim razvojnim mogućnostima i kompetencijama. Zato se kompetencije potiču i promatraju u kontekstu razvojnih mogućnosti svakog djeteta posebno, a ne njegove kronološke dobi.
- Posebna pažnja posvećuje se kompetencijama koje u ranoj dobi predstavljaju okosnicu razvoja svih ostalih, a osobito razvoju samopoštovanja, samopouzdanja i pozitivne slike djeteta o sebi.

Kurikulumom predškole potiče se i osnažuje razvoj osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje, koje je obrazovna politika RH prihvatila iz Europske unije (Recommendation of the European Parliament and of the Council for lifelong learning 2006/962/EC), a to su:

1. Komunikacija na materinskom jeziku
2. Komunikacija na stranim jezicima
3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju
4. Digitalna kompetencija
5. Učiti kako učiti
6. Socijalna i građanska kompetencija
7. Inicijativnost i poduzetnost
8. Kulturna svijest i izražavanje

Navedene ishodišne kompetencije kojima bi djeca do polaska u školu trebala ovladati predstavljaju orijentacijski okvir u planiranju ciljeva i zadaća u radu s djecom u programu predškole te u procjenjivanju postignuća djeteta. Konkretni sadržaji i aktivnosti kojima bi se navedene kompetencije mogle razvijati nisu navedeni. Njih će odgajatelji osmišljavati u skladu s razvojnim sposobnostima svakog djeteta, aktualnim potrebama i interesima djece, prema aktualnim događanjima te specifičnostima skupine predškole.

Kontekstualni i socijalni uvjeti za održavanje različitih odgojno-obrazovnih aktivnosti i stjecanje raznovrsnih odgojno-obrazovnih iskustava djece

Kontekstualni i socijalni uvjeti programa predškole obogaćivat će se aktivnostima planiranim u godišnjem planu i programu rada vrtića (kazališta, izleti, posjeti, klizanje, plivanje, Grad mladih), obogaćivanjem materijalne opreme te raznolikim aktivnostima usmjerenim na održivi razvoj u objektu Hrnetićka koji će uključivati djecu, odgajatelje, roditelje i članove zajednice.

Materijalni uvjeti (oprema, informatički, audiovizualni i drugi uvjete)

Prijedlog AV opreme

Vrtić posjeduje opremu potrebnu za dodatno obogaćivanje programa predškole: laptop, projektor, svjetleći stol.

Prijedlog informatičke opreme

U sklopu nastavka projekta korištenja digitalne opreme i softwera (prijavljen projekt e-vrtić, nastavak korištenja softwera za djecu u godini pred polazak u školu Gabriel's Seeds) u objektu Hrnetićka se planira opremiti sve tri skupine odgovarajućom digitalnom opremom i softwareom za poticanje usvajanja predmatematičkih i predčitačkih vještina djece.

Prijedlog didaktike/opreme za program predškole

Socio-emocionalni razvoj

1. Kutija puna osjećaja
2. Slikovnice osjećaji (Kad sam tužan, Kad se bojim, Kad sam sretan, Kad sam ljut)

Igre uloga

3. Lutke s odjećom (muške i ženske)
4. Kolica za bebe
5. Oprema za bebe
6. Kutić čistoće (djetetu prilagođen materijal za pometanje, metla i lopatica)
7. Telefon/mobitel/računalo ili sl. tehničke naprave
8. Set posuđa
9. kuća za lutke s pripadajućim namještajem i lutkicama
10. lutke gignol obitelj

Senzomotorika/spoznajni/govorno-jezični razvoj/elementarna matematika

11. kocke – zvuk
12. kocke – težina
13. mirisi
14. pladanj s pijeskom
15. perle za nizanje
16. kartice/slagarice/puzzle – moje tijelo
17. kartice/slagarice/puzzle – biljni i životinjski svijet
18. kartice/slagarice/puzzle – hrana

19. kartice/slagarice/puzzle – radnje
20. kartice/slagarice/puzzle – zanimanja
21. kartice/slagarice/puzzle – uoči sličnosti/razlike/suprotnosti
22. kartice/slagarice/puzzle – serijacije i klasifikacije
23. kartice/slagarice/puzzle – boje
24. kartice/slagarice/puzzle – geometrijski oblici
25. kartice/slagarice/puzzle – matematički zadaci
26. kartice/slagarice/puzzle – djeca svijeta
27. taktilne ploče/memori
28. slova i brojke
29. priče: sličice u niz

Konstruktori i kocke

30. set sitnog građevnog materijala (LEGO)
31. stotica
32. konstrukcijski materijal
33. željeznica
34. pista za autiće
35. set autića
36. službe zaštite i spašavanja (policija, hitna pomoć, vatrogasci)
37. prometni znakovi
38. tepih (razl. geometrijski oblici) – tema uzorka: brojke i/ili slova i/ili neka društvena igra i sl.

Motorika i fina motorika

39. set za tjelovježbu (obruči, prepone, lopte, vijače, štulice...)
40. držač za olovke (korekcija pritiska olovke na papir)

Umjetničko izražavanje

Razvoj glazbenih sposobnosti

41. Set instrumenata
42. Razlikovna zvonca

Razvoj likovnih sposobnosti

43. Stalak za crtanje/slikanje
44. Razl. materijali za likovno izražavanje (boja, tempera, flomaster, glina, olovka 2B i sl.)
45. Škarice (za dešnjake i ljevake)
46. Kistovi, valjci
47. Nožići za modeliranje gline/plastelina
48. Modlice

Organizacija prostora

Za rad s djecom u godini pred polazak u školu koristiti će se tri sobe u objektu Hrnetićka, dječjeg vrtića Špansko, optimalne veličine (60 m²), opremljene uobičajenom općom i didaktičkom opremom koja će se u skladu s navedenim potrebama nadopunjavati te drugi prateći prostori u vrtiću. Prostorni kontekst prilagođavat će se dinamičkim razvojnim potrebama djece. Okruženje za učenje bit će bogato poticajima i materijalima za istraživanje i učenje kroz vlastitu aktivnost. Didaktička sredstva i oprema za provođenje redovnog programa obogatit će se specifičnom didaktičkom opremom i materijalima za rad s djecom te računalom (računala i software Gabriel Seeds).

Orijentacijski sadržaji i aktivnosti

Konkretni sadržaji i aktivnosti nisu navedeni. Njih će odgajatelji osmišljavati u skladu s razvojnim sposobnostima svakog djeteta, aktualnim potrebama i interesima djece, prema aktualnim događanjima te specifičnostima skupine predškole. Sve planirane aktivnosti bit će obuhvaćene mjesečnim kalendarom događanja. U skladu s projektom objekta Hrnetićka, aktivnosti vezane uz područje rada na održivom razvoju bit će dodatno naglašene i prisutne u neposrednom radu odgojnih skupina.

Vrijeme provedbe i trajanje programa predškole

Redoviti program predškole odvijat će se kontinuirano u punom opsegu cjelodnevnog programa u pedag. godini 2018./2019.

Broj skupina

U redovnom programu predškole uključeno je osam odgojnih skupina: u objektu Hrnetička tri (Balončići, Sunce, Medvjedići), u centralnom objektu 3 mješovite odgojnih skupina (Zečići, Loptice, Mačići) i dvije skupine u objektima u stanovima u kojima su integrirana djeca školski obveznici (Cvjetići i Slonići)

Nositelji provedbe

Odgajateljice navedenih skupina i članice ST

Osiguranje kvalitete (praćenje i vrednovanje)

Program će se evaluirati na osnovu:

- Praćenjem napretka djece u odnosu na zacrtane zadaće u individualnom planu
- Pisanim zabilješke o ostvarivanju uvjeta za provođenje programa, o djetetovim reakcijama, interesima i postignućima
- Upitnik o zadovoljstvu roditelja provedbom programa na kraju godine

O provedbi programa predškole se vodi foto dokumentacija. Svako dijete ima Individualni dosje koji sadrži njegove radove tijekom godine i zapažanja voditelja o njegovom ponašanju i napretku. Po potrebi se snimaju video zapisi. Na Kutiću za roditelje roditelji se kontinuirano informiraju o zbivanjima u programu predškole.

Suradnja s roditeljima i drugim suradnicima

Odgajatelji će provoditi individualne konzultacije s roditeljima o razvoju, interesima i specifičnim djetetovim potrebama i savjetovanje roditelja o primjerenim pedagoškim postupcima kao i načinima primjerenog učenja kroz igru - kontinuirano.

Planira se provesti radionica za roditelje na temu: „Polazak djeteta u osnovnu školu“. Prema potrebi tijekom godine provest će se i radionica „Kako mogu ojačati svoje dijete u godini pred polazak u školi?“. U svibnju će se održati radionica za sve roditelje s ciljem prezentacije odgojno obrazovnog rada i razmjene iskustava. U planu je provesti i posjete osnovnim školama Ante Kovačić i Tituš Brezovački. Suradnja se planira i s prometnom policijom i predstavnicima lokalne zajednice, turističkim agencijama u provedbi izleta i posjeta, ŠRC Mladost, Zagrebačkim klizačkim savezom i Organizacijom Vladimir Nazor (program Djeca u prirodi).

10.2 Program predškole

SADRŽAJ:

1. UVOD

1.1. Potreba za programom

1.2. Cilj i zadaće programa

2. USTROJSTVO PROGRAMA

2.1. Korisnici programa

2.2. Dinamika provedbe

2.3. Voditelji programa

2.5. Financiranje programa

3. MATERIJALNI UVJETI

4. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

4.1. Planiranje, programiranje i evidentiranje

4.2. Temeljne razvojne zadaće

4.3. Planska programska struktura

5. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE

6. STRUČNO USAVRŠAVANJE ODGAJATELJA VODITELJA

7. SURADNJA S RODITELJIMA

8. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA

9. VREDNOVANJE PROGRAMA

10. LITERATURA

UVOD

„...Godina prije polaska u školu je obvezna godina predškolskog odgoja i obrazovanja za svu djecu u Republici Hrvatskoj. Kurikulum predškole djetetu treba osigurati prilike za stjecanje iskustva kvalitetnog institucijskog predškolskog odgoja i obrazovanja... Kurikulum predškole odražava vrijednosti, ciljeve, načela i polazišta istaknuta u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i sadrži značajke kurikulumuma.“ (Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje Zagreb, 23.prosinca 2014.)

1.1. Potreba za programom

Program predškole (u daljnjem tekstu: Program) specifičan je, zakonski reguliran, organizacijski oblik koji se provodi kao stručna potpora djetetu /djeci u godini prije polaska u školu, a koja tijekom ranog djetinjstva nisu bila uključena u redoviti vrtićni program ili su zbog nečega prekinula sudjelovanje.

Svrha ovog Programa je omogućiti svakom djetetu da prijelaz iz obitelji i predškolskog doba u školu bude što prirodniji, jednostavniji i lakši. Uključivanje u predškolski program u vrtiću dodatna je mogućnost djetetu da kroz stručno organiziran izvanobiteljski utjecaj, u igri i ponuđenim poticajima i aktivnostima te interakcijama sa vršnjacima razvija brojne osobne kvalitete i razvija poželjne kvalitete za uspješno sudjelovanje u školskom programu.

Program je, dakle, orijentiran na cjelovit djetetov razvoj i okolnosti njegova razvoja, uz pojačani utjecaj na pripremanje djeteta da veselo i bez straha krene u školu, lakše prihvati i kvalitetno odgovara na zahtjeve, dnevne rutine i zadane poslove. Utemeljen je na potrebama i pravima djeteta predškolske dobi i njegove obitelji.

Predstavlja i posrednu društvenu potporu obitelji (roditeljima/skrbnicima) prije svega u prepoznavanju elemenata roditeljske uloge i prakticiranju kvalitetnih utjecaja obitelji na jačanje djetetovih kompetencija i formiranje djetetove „zrelosti“ za školu, a uz maksimalno poštivanje i uvažavanje njegove osobnosti.

Za neke roditelje to je prva prilika da svoju sliku o djetetu i sebi kao roditelju promovira, podijeli i upotpuni kroz komunikaciju i suradnju u novoj izvanobiteljskoj socijalnoj sredini. Ujedno je to i prilika za osnaživanje roditelja u prakticiranju i promicanju roditeljskog prava utjecaja, odlučivanja i sudjelovanja u izvanobiteljskom odgoju svoga djeteta.

1.2. Cilj i zadaće programa

Uvažavajući i promičući opće ciljeve strukturirane u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (poglavlje 4. Ciljevi) definiramo slijedeće:

Cilj :

1. U okviru raspoloživog vremena, pridonijeti kvalitetnom cjelovitom razvoju djeteta, a posebice razvoju poželjnih kompetencija i osobina djeteta „zrelog“ za školu.
2. Harmoniziranje obiteljskog i izvanobiteljskog odgoja u cilju postizavanja što je moguće više razine emocionalne, socijalne i tjelesne stabilnosti konkretnog djeteta.

Zadace

a) U odnosu na dijete

Sustavnim stručnim promišljanjem uvjeta i poticaja za igru i raznovrsne aktivnosti, osnažiti dijete kako bi u potpunosti razvilo svoje vještine, sposobnosti učenja i druge kapacitete, te kako bi razvilo dostojanstvo, samopoštovanje i samopouzdanje.

Podržavati i poticati, za svako dijete autentičan cjelovit razvoj, a posebice razvoj:

- vještina i sposobnosti samostalnog i neovisnog obavljanja brojnih praktičnih radnji, misaonih, osjetilnih i osjećajnih procesa
- tjelesne pokretljivosti, usklađenosti pokreta, opće psihomotorne kondicije, spretnosti i izdržljivosti
- nesputanog i neposrednog korištenja svog govora, usvajanja novih riječi, pojmova te primjerene razine kulture govorenja i komuniciranja u različitim situacijama
- znatiželje, iskazivanja i razmjerno samostalnog zadovoljenja svog interesa i osjetljivosti za ostale oblike komunikacije, posebice za pisanje i čitanje,...simboliku,...znakovlje
- što bolje orijentacije u okruženju (posebice na cesti!) i na papiru
- suradnje, dogovaranja i suosjećanja sa vršnjacima i drugima
- prepoznavanja i uočavanja opasnih situacija i razvijanja određene razine samozaštite
- uočavanja i prihvaćanja određenih pravila, osobnih ograničenja pa i neuspjeha
- iskustveno spoznavanje i donekle shvaćanja da je rad i aktivnost najvažnija za pojedinca i cijelu zajednicu

b) U odnosu na obitelj (roditelje/skrbnike)

- omogućiti roditeljima kvalitetnije informiranje o zakonskim i razvojnim zadatostima te mogućnostima odgojnih upliva u odnosu na, složenu, situaciju djetetovog polaska u školu
- potaknuti na ostvarivanje smislenijih interakcija s djecom i na formiranje obiteljskog okruženja koje potiče i razvija poželjnu razinu samopouzdanja, vanjske i unutarnje samostalnosti te prirodnu znatiželju i aktivitet djeteta,
- osnaživati roditelje za aktivno sudjelovanje i zastupanje općih i specifičnih prava svoga djeteta u izvanobiteljskom odgoju

USTROJSTVO PROGRAMA

Ustrojstvo ovog Programa propisano je Državnim pedagoškim standardima. (NN, svibanj /08.)

2.1. Korisnici

Program je namijenjen djeci u godini prije polaska u školu, a koja nisu uključena u redoviti program predškolskog odgoja u dječjem vrtiću.

U skupinu će biti upisano do 20-ero djece.

2.2. Dinamika provedbe

Program će biti realiziran, u pravilu, od 01. listopada do 31. svibnja u ukpunom trajanju 250 sati godišnje. Ostvarivat će se kontinuirano 2 puta tjedno u 3 satnom trajanju, u poslijepodnevnim terminima.

2.3. Kadrovi

Program predškole ostvarivat će jedan odgajatelj (VŠS) koji tekuće godine vodi najstariju vrtićnu skupinu redovitog programa. Konkretno imenovanje odgajatelja-voditelja izvršit će ravnatelj na 1. Sjednici Odgajateljskog vijeća tekuće godine.

U vrijeme provedbe Programa odgajatelju će biti dostupna i jedna spremačica.

2.4. Izvori financiranja

U Gradu Zagrebu program predškole u cijelosti se financira iz gradskog proračuna, što znači da su roditelji oslobođeni plaćanja.

3. PROSTORNI I MATERIJALNI UVJETI

Odgojno obrazovni proces ostvarivat će se u prostorima starije vrtićke skupine, u centralnom objektu (Boravak 13)

Za podržavanje tjelesnog rasta i razvoja te realizaciju specifičnih zadataka tjelesne kulture koristit će se dvorana u objektu, vrtićko igralište i terasa uz sobu dnevnog boravka.

Svi prostorno materijalni uvjeti osiguravaju temeljnu zaštitu djetetovog fizičkog i psihičkog integriteta, no trajno su podložni preispitivanju i poduzimanju mogućih preinaka sa aspekta aktualnih potreba konkretnog djeteta / djece.

Planirani prostor organiziran je po načelima „otvorenih vrata“, zadovoljava potrebu za uzajamnosti komunikacije. Unutarnji prostor omogućuje maksimalnu samostalnost i slobodu izbora, ali nameće i određene granice, pravila korištenje i ponašanja. Budući da u

prijepodnevnim satima prostor koristi skupina cjelodnevnog program predškole otvorit će se još jedna specifična komunikacijska mogućnost.

Preko zahvata u materijalnom okruženju te usklađivanja djelovanja jedne i druge grupe djeca će moći komparirati postignuća i bogatiti iskustva.

Prostor je opremljen svrhovito i primjereno potrebama aktivnog i kompetentnog djeteta/djece najstarije vrtićne dobi i u tom smjeru će se planski i sustavno dopunjavati i (pre)oblikovati. Materijali i sredstva zadovoljavaju djetetovu potrebu za raznolikom stimulacijom i omogućuje različite stilove učenja. Ujedno je i vrlo poticajan za ostvarivanje specifičnih zadaća neposredne pripreme djeteta za polazak u školu.

4. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

4.1. Planiranje i programiranje, evidentiranje rada u skupini

Cjelovit proces planiranja i oblikovanja ovog Programa, te makro / mikro planiranja odgojno obrazovne prakse temelji se i kontinuirano će se usklađivati sa:

- važećim Nacionalnim kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje
- postojećim dokumentima koji su navedeni kao polazišta Nacionalnog kurikulumu...
- te suvremenim teorijskim spoznajama i preporukama, posebice onima koje omogućuju kvalitetnije sagledavanje cjelovitog razvoja djeteta i poželjnim uvjetima za poticaje istoga, u godini prije odlaska u školu

Pedagošku promišljenost odgojno obrazovnih aktivnosti i kontekstualnih uvjeta planski će oblikovati odgajatelj- voditelj u suradnji sa stručnim suradnicima, posebice pedagogom.

Vremenski okvir periodičnog planiranja bit će, u pravilu, mjesečno planiranje susreta kroz sve elemente i obrasce, zadane važećim Pravilnikom o vođenju pedagoške dokumentacije. (NN 83/2001.)

Konkretan plan, usmjeren na dijete / djecu, temeljit će se na utvrđenim razvojnim potrebama djece iz skupine, njihovim interesima i postojećim edukativnim sposobnostima i potencijalima. U promišljanju planskog i sustavnog djelovanja u najboljem interesu djeteta, odgajatelj će prakticirati aktivnosti kojima se postiže posredovanje :

- hrabrenje za istraživanje okoline (aktiviranjem svih osjetila te osobnim stilom percipiranja i senzoričke integracije prikupljenih informacija)
- aktivno poučavanje u temeljnim kognitivnim i socijalnim vještinama
- priznanje za djetetovo postignuće
- vježbanje i proširenje vještina
- izbjegavanje doživljaja neuspjeha
- aktivno poticanje govora i simboličke komunikacije,

(M.Obradović - Čudina prema Teoriji pripremnih razvojnih mehanizama Ramey & Landsman Ramey)

4.2. Temeljne razvojne zadaće (Zadaće su rangirane kao razvojni prioriteti!)

Za svako periodično planiranje konkretizirat će **se podržavanje i poticanje cjelovitog razvoja kroz razvoj:**

1. osjećaja sigurnosti, prihvaćenosti, pripadanja i privrženosti svojoj obitelji, skupini...užoj i široj društvenoj zajednici
2. djetetove potrebe za kretanjem i izmjenom tipa aktivnosti

3. samospoznaje, samopouzdanja, pretežno pozitivne slike o sebi (začeci realnije slike)
4. radoznalosti i aktivno-istraživačkog odnosa prema okolini
5. mogućnosti obuzdavanja /samokontrole / odgode u izražavanju pojedinih emocija i želja, a posebice impulzivnih reakcija i ponašanja
6. suosjećanja, sposobnosti uživljavanja i razumijevanja emocija i stanja drugih i drugačijih, mogućnosti i sposobnosti surađivanja, dogovaranja, sudjelovanja u donošenju nekih odluka i provođenja istih
7. spontanog izražavanja stvaralačkih mogućnosti
8. djetetovih spoznajnih funkcija i sposobnosti (samoinicirano, namjerno učenje...)
9. razvijanje sposobnosti komuniciranja, raznovrsnog izražavanja i stvaranja

4.3. Planska programska struktura

Planirani sklopovi aktivnosti, uključivat će sve vrste djelatnosti koje su zacrtane u Programskom usmjerenju, a uvažavat će i aktualni prirodni i društveno - tradicijski kontekst u kojem se razvoj korisnika događa. Programskim aktivnostima osigurati će se djeci nadopunu obiteljskim odgojem ostvarenih iskustava, interesa i obrazovnih kvaliteta te odgojno djelovati u zoni slijedećeg razvoja djeteta.

Preporučene tematske cjeline su :

1. Međusobno predstavljanje i upoznavanje svih sudionika u skupini
2. Razvoj pojma o sebi (tjelesno, socijalno i psihološko JA)
3. JA - moja obitelj-moj dom
4. Moje najbliže okruženje (društveni i prirodni kontekst)
5. JA- Škola-Promet -Sigurnost
6. Okruženje – širi društveni i prirodni kontekst

ODGOJNO OBRAZOVNE AKTIVNOSTI

ŽIVOTNO PRAKTIČNO RADNE

- kontinuirano, spontano i slobodno prakticiranje i usavršavanje **vanjske samostalnosti** posebice:
  - u zadovoljenju primarnih potreba u zadovoljenju potrebe za igrom (izbor aktivnosti, igračka i materijala, prostora, suigrača...)
- odijevanje / razodijevanje različitih vrsta odjeće...zakopčavanje/otkopčavanje uz ili bez vidne kontrole, vezivanje vezica...
- prakticiranje primjerenih/dogovorenih /naučenih mjera i postupaka:
  - samozaštite, snalaženja i samopomoći od rizika, opasnosti, razboljevanja, povređivanja (u zatvorenom i otvorenom ...poznatom i manje poznatom okruženju, prometu)

- traženje pomoći (direktnim kontaktom, telefoniranjem, davanje osnovnih podataka o sebi / obitelji/vrtiću)
- prakticiranje i provođenje dogovorenih mjera i postupaka na zaštiti manjih, nezaštićenih i potrebitih bića u okruženju (manja / nesamostalnija / nespretnija djeca, djeca s teškoćama, kućni ljubimci, priroda...)
- sudjelovanje u u obavljanju radnji /poslova, aktivnosti u cilju :
  - očuvanja materijalnih i prirodnih dobara koje dijete koristi i dijeli sa ostalim članovima socijalne zajednice
  - iskustvenog usvajanja navika održivog razvoja i inkluzivnog stila življenja
- prakticiranje kulturnog obraćanja i ponašanja sa svakim čovjekom
- aktivnosti prakticiranja različitih složenih oblika kretanja, voljnog pokretanja odeđenih mišićnih skupina (klizanje, koturanje/ po raznovrsnim površinama / u različitim formacijama; ... usvajanje određenih tehnika kretanja /disanja; gimnasticiranje
- aktivnosti i radnje s ciljem usavršavanja okulomotorne koordinacije ...postizavanja više razine spretnosti, preciznosti, točnosti, brzine, fleksibilnosti...opće harmonije svih dijelova tijela / pokreta
- aktivnosti za razvoj pretežno pozitivne, sa začecima realne, slike o sebi : (tko sam, što sam /koje su moje odlike, što (ne)mogu, (ne)znam, jesam /nisam hoću /želim -naučiti, napraviti, smisliti ...)
- prakticiranje **osamostaljivanja na unutarnjem planu**
  - otvoreno izražavanje emocija, iznošenje zamisli, zapažanja i zaključaka
  - pripremanje uvjeta i ostvarivanje samostalnih aktivnosti u osobnom tempu i stilu
  - uključivanje u dogovaranje, planiranje, odlučivanje o grupnim aktivnostima, projektima
  - preuzimanje timske uloge, delegiranih poslova / izvršavanje zadataka

RAZNOVRSNE IGRE

Tijekom trajanja Programa bit će, planski i na inicijativu djece, potaknute sve vrste zajedničkih ili individualnih igara i ostvarivane u oplemenjenom i dobro pripremljenom materijalnom okruženju:

- *funkcionalne, pokretne, igre s pravilim , igre uloga, simboličke igre, stvaralačke, istraživačke, igre građenja / kombiniranja, matematičke, igre memoriranja, glazbene /pokretne, sportske, tradicijske, socijalne, likovne, igre sa specijaliziranim didaktičkim igračkama i materijalima, specifične igre za razvoj interesa za čitanje, igre pantomime /govor tijela...*

AKTIVNOSTI ISTRAŽIVANJA I SPOZNAVANJA

- sklopovi aktivnosti za stjecanje novih znanja i iskustava o:
  - a) sličnostima i razlikama među ljudima

(izgled; prostori, mjesta i načini življenja; običaji i kulture življenja)

b) složenijim ljudskim aktivnostima i odnosima

(rad, različiti načini komuniciranja, promet, umjetnost, stvaralaštvo, znanost, sport)

- aktivnosti spontanog baratanja, manipuliranja, pokretanja i mijenjanja raznolikih i raznovrsnih materijala i predmeta (**složeni** mehanizmi / didaktika / upotrebni predmeti / pribor /alati
- aktivnosti prakticiranja usmjerenih, razmjerno samostalnih i zrelijih postupaka, istraživanja složenijih veza i odnosa u društvenim i prirodnim pojavama;

(rješavanje problemskih situacija, eksperimentiranje, pokusi, projekti, korištenje pomagala u spoznavanju: jednostavnih /složenih; bitnih /nebitnih, očitih / skrivenih odnosa...)

Primjerice: sklopovi aktivnosti o zraku/vodi /magnetizmu /svjetlosti...ekološki sklopovi o rastu / razvoju / razmnožavanju

- aktivnosti za razvoj slušne percepcije zvuka, ritma ...te za razvoj glasovnih

(lokalizacija / imenovanje /diferencijacija / intepretacija... pjevanje odabranih dječjih pjesama)

- aktivnost doživljavanja i razumijevanja glazbenih djela

(slušanje interpretacija glazbenih djela za djecu...sudjelovanje u sviranju na malim glazbenim instrumentima i glazbalima)

- aktivnosti za razvoj sposobnosti doživljavanja i razumijevanja govorne komunikacije

(slušanje pričanja i čitanja poznatih i novih djela narodne i ostale književnosti za djecu...prezentiranje scenskih djela i aktivnosti...odgonetavanje zagonetki / pitalica / pogađalica / dopunjaljki / poslovice

- aktivnosti doživljavanja i razumijevanja komunikacije znakovima / simbolima /pokretima

- aktivnosti doživljavanja i razumijevanja vrijednosti i važnosti rada

(sklop aktivnosti o zanimanjima...kako što nastaje...od čega je izrađeno)

- aktivnosti namjernog učenja - djeca međusobno uče jedni druge radnjama i sadržajima koje vješto

obavljaju i dobro znaju...i uče od odrasle osobe

- slušanje i ponavljanje zanimljivih sadržaja, novih i nepoznatih načina sporazumijevanja / govor / jezik.... učenje i pamćenje važnih podataka o sebi / sigurnosti /zdravlju /obitelji /najbližoj sredini ...
- učenje i uvježbavanje komunikacijskih, socijalnih i orijentacijskih vještina...

AKTIVNOSTI IZRAŽAVANJA I STVARANJA

- aktivnosti spontanog izražavanja doživljenog /zapaženog/spoznatog /zamišljenog

kroz sve oblike govorne komunikacije; kroz djetetu poznate oblike pisane komunikacije, izražavanje tijelom /pokretom/mimikom /gestom/glasom/glazbom/likovnim“ jezikom“/scenskim aktivnostima

- aktivnosti usmjerenog ali razmjerno samostalnog prakticiranja različitih oblika govorne i pisane /znakovne komunikacije

-sudjelovanje u igrama uloga, scenskim predstavljanjima, recitiranje kraćih tekstova, izmišljanje priča, opisivanje, prepričavanje

- aktivnosti izrezivanja, ljepljenja, izrade modela slova i brojki od različitih materijala, osjetilno percipiranje i integracija doživljenog

- aktivnosti za razvoj sitne motorike i grafomotoričke aktivnosti: crtanje crta, linija, struktura, tekstura (radni listovi!)

-aktivnosti modeliranja, rezanja, nizanja, presavijanja, tkanja...

-smisleno korištenje, izražavanje i stvaranje različitim materijalima i priborom : raznovrsnim olovkama, papirima, dječjim bojama, masom za modeliranje, ugljenom, tušem...

-izrađivanje različitih predmeta prikladnih za poklanjanje / uljepšavanje sebe, drugih ljudi, prostora...za uveseljavanje / iskazivanje dobrih želja i osjećaja drugim osobama...gradu...domovini

- verbalno, likovno izražavanje emocija, raspoloženja i projekcija o sebi i drugome (to sam ja....moja majka...moja obitelj...moj najbolji prijatelj...ja u školi...što ću biti kad odrastem i sl)
- aktivnosti prakticiranja pravilnog ponašanja i kretanja pješaka u prometu....na poligonu i uz odraslu osobu u realnoj situaciji
- šetnje, posjete, obilasci zanimljivih mjesta i ustanova (knjižnica, kazalište, muzej, škola...), izlet

UMJETNIČKE AKTIVNOSTI I IGRE

- slušanje, gledanje složenijih scenskih prikaza i predstava za djecu / koncerta / izložbe
- participiranje u aktivnostima njegovanja nacionalnog i kulturnog identiteta obitelji i društvene zajednice

DRUŽENJE I DRUŠTVENO ZABAVNE AKTIVNOSTI

- sudjelovanje u situacijama proslavljanja/čestitanja/poklanjanja/iskazivanja brige za bolesnog prijatelja...
- rješavanje /odgonetavanje zagonetki, sliko-priča, slikovnih križaljki...sudjelovanje u primjerenim igrama tipa kviza (na razini skupine!)
- sudjelovanje u pripremi i realizaciji završne svečanosti

Napomena :

Odabir konkretnih igara i sadržaja precizirat će odgajatelj voditelj, u suradnji sa pedagogom, u sklopu makro i mikro plana rada skupine. Za odabir će koristiti suvremenu literaturu i medije: zbirke aktivnosti, priručnike, raznovrsne opće i specijalizirane slikovnice , AV snimke...

5. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE

a) Očuvanje djetetovog cjelovitog zdravlja i integriteta

U suradnji, prije svih, sa zdravstvenim voditeljem i tehničkim osobljem odgajatelj - voditelj Programa će omogućiti svakom djetetu i svoj djeci iz skupine da iskažu te pravovremeno i optimalno zadovolje svoje primarne potrebe.

U dogovoru sa roditeljima, osigurat će da svako dijete, u drugoj polovici dnevne satnice, konzumira zdravu laganu užinu, voće ili voćni napitak. Zadovoljenje specifičnih potreba timski će se promišljati i osigurati sukladno iskazanoj specifičnosti, posebice u situacijama upisa djeteta s teškoćom.

Svakodnevno će podržavati fleksibilan ritam aktivnosti, promičući pravilnu izmjenu pokretnih i statičnih aktivnosti te raznovrsnih interakcijskih formi.

Redovito planski promišljati i dosljedno ostvarivati „satove tjelesnog vježbanja“, koristeći adekvatnu opremu i sredstva.

Odgovorno i dosljedno će prevenirati i žurno reagirati na čimbenike koji ugrožavaju zdravlje i/ili sigurnost djeteta (djece). U takvim situacijama primjenjivat će mjere i postupke preporučene u Protokolima sigurnosti.

b) Sustavno širenje djetetovih znanja te poticanje razvoja višestrukih sposobnosti i vještina :

- sposobnosti uočavanja, prepoznavanja i izbjegavanja rizičnih i opasnih situacija
- vještine svrhovitog djelovanja usmjerenog na samoočuvanje, samozaštitu
- vještine snalaženja - traženja i pronalaženja pomoći

6. STRUČNO USAVRŠAVANJE ODGAJATELJA VODITELJA

Opće-stručno usavršavanje voditelj će kontinuirano provoditi sukladno zakonskoj obvezi i raspoloživim ponudama stručnih skupova.

Individualno stručno usavršavanje fokusirat će na tematiku vezanu uz ovaj Program. Svoj profesionalni rast usmjeriti na :

- usklađivanje svoje aktualne slike djeteta „zrelog za školu“, sa suvremenim teorijskim spoznajama, te povezivanje sa realnim i autentičnim karakteristikama pojedinog djeteta iz skupine
- jačanje svojih kompetencija i senzibiliteta kako za opće, a još više za specifične potrebe djeteta koje se priprema za prijelaz u školski program

- jačanje kompetencija za poučavanje usmjereno na dijete

- unaprjeđivanje kvalitete samoevaluacije i samorefleksije i sustavno mijenjanje prakse

Odgajatelju će biti obaveza proučavanje stručne literature kako one navedene na kraju ovog Programa tako i ostalog iz suvremene pedagoško - psihološke ponude koja dotiče tematiku predškolskog doba.

7. SURADNJA S RODITELJIMA

Suradnju s roditeljima ostvarivat ćemo, individualno i timski, prakticiranjem otvorene i povjerljive komunikacije o djetetu i njegovim aktualnim potrebama i potencijalima.

Poticati roditelje na prakticiranje realnih, pretežno pozitivnih stavova i postupaka:

objektiviziranje slike o djetetu

- usklađivanje njihovih osobnih očekivanja i projekcija sa djetetovim potrebama, mogućnostima i ograničenjima
- iskazivanje ljubavi, povjerenja i vjerovanja u dijete i njegove sposobnosti
- razumijevanje i optimizam za nesigurnosti, neuspjeh, zbunjenost strah (ne preuveličavanje i banaliziranje!)
- građenje, sa djetetom, realne slike o školi (u školi će biti i lako i nešto teže. Lijepo i ponešto ružno!)
- promišljati ponašanja u svakoj od navedenih kvaliteta, ne prijetiti i zastrašivati....

Suradnju ćemo provodit kroz sve uobičajene oblike suradnje :

- inicijalni, upisni razgovor sa roditeljima i djetetom
- individualne konzultacije o razini djetetove uključenosti i postignuća (najmanje 1x za svako dijete, tijekom trajanja programa), te vezano uz moguće problemske situacije
- komunikacijske roditeljske sastanke

Tematika :

1. Predstavljanje Programa predškole, međusobno predstavljanje sudionika i razmjena očekivanja
  2. Formiranje roditeljske slike o djetetu „zrelom“ za školu, njegove specifične potrebe i mogućnosti zadovoljenja istih u obiteljskim uvjetima
- prigodne programe /ogledne aktivnosti djece te uključivanje roditelja u neke aktivnosti
  - pisane materijale-letke, brošure, plakate...prema tematici razdoblja predškole ili

iskazanim, aktualnim roditeljskim potrebama

8. SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA

Suradnju izvan Vrtića inicirat ćemo i ostvarivat sa ustanovama i pojedincima koji mogu pridonijeti kvaliteti uvjeta za ostvarivanje obogatiti dječji doživljaj i iskustvo :

- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta RH (MZOSRH)
- Gradski ured za obrazovanje, kulturu i sport grada Zagreba
- Agencija za odgoj i obrazovanje
- Dječji vrtići „Sunčana“, DV „Malešnica“
- Osnovne škole u lokalnoj zajednici
- Knjižnica V. Nazor – Špansko
- ostale institucije i pojedinci koji mogu pridonijeti obogaćivanju kvalitete provedbe Programa predškole
-

9. VREDNOVANJE PROGRAMA

Ostvarivanje Programa pratiti će se, procjenjivat i valorizirati na dvije razine :

SAMOVREDNOVANJE (na razini vrtića)

- anketiranje, ispitivanje i bilježenje komentara, izjava i uradaka djece i roditelja,
- odgajateljske samoevaluacije, samorefleksije
- refleksije vrtićkih stručnih suradnika i ravnatelja
- periodične valorizacije (mjesečne, polugodišnje i godišnje)
- analize foto i video zapisa

VANJSKO VREDNOVANJE

- stručnih službi nadležnog ministarstva (MZOSRH)
- Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i šport
- odgovarajućih znanstveno-istraživačkih ili visoko obrazovnih institucija

10. LITERATURA

- Nacionalni kurikulum

- Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj 5/2015.)
- Zakon o predškolskom odgoju i naobrazbi (NN 10/97)
- Konvencija o pravima djeteta, 2001, Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži
- Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece, (Glasnik ministarstva prosvjete i kulture RH broj 7/8 od 18. lipnja 1991.)
Prijedlog koncepcije razvoja predškolskog odgoja, (Glasnik ministarstva prosvjete i kulture RH broj 7/8, od 18. lipnja 1991.)
- Program zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane djece u dječjim vrtićima Ministarstvo zdravstva RH (NN 105/02)
- Obiteljski zakon (,NN/116, OD 22. srpnja 2003.)
- Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava, (Vlada RH Zagreb, 1999.)
- Mr.sc. M.Markočić i suradnici: Program predškole / Zakonske i stručne pretpostavke organizacije i provedbe programa (Zavod za unapređivanje školstva , Zagreb 2003.)
- Mr.sc. M.Markočić i suradnici : Igrom do škole I –II, priručnici (Udruženje Djeca prva, Zagreb 2001.)
- Dr sc.M. Obradović- Čudina : Igrom do čitanja, Školska knjiga, Zagreb, 1996.
Matematika prije škole, Zagreb, Šk. knjiga
Čitanje prije škole, Zagreb, Šk. Knjiga
- H. Likierman, V.Muter: Pripremite dijete za školu, Zagreb, Ostvarenje

LITERATURA PREPORUČENA ZA KORIŠTENJE U PRIPREMANJU ODGOJNO OBRAZOVNOG PROCESA

- Mr.sc. M.Markočić i suradnici: Program predškole / Zakonske i stručne pretpostavke organizacije i provedbe programa (Zavod za unapređivanje školstva , Zagreb 2003.)
- Mr.sc. M.Markočić i suradnici : Igrom do škole I –II, priručnici (Udruženje Djeca prva, Zagreb 2001.)
- M. Čudina – Obradović: "Igrom do čitanja". Školska knjiga, Zagreb, 1996.
- M. Čudina Obradović: Matematika prije škole, Zagreb, Šk. knjiga
- M. Čudina Obradović: Čitanje prije škole, Zagreb, Šk. Knjiga
- H. Likierman, V.Muter: Pripremite dijete za školu, Zagreb, Ostvarenje
- P. Stamer-Brandt: 55 savjeta kad vašem djetetu treba SAMOPOUZDANJA, Rijeka, Andromeda
- A.Suncov: Pažnja! Razvijajmo pažnju u igri, Zagreb, Planet Zoe
- S. Philipps: Predvježbe pisanja – Igre olovkom, Jastrebarsko, Slap
- Logopedska literatura:

- I. Herljević, I. Posokhova: Govor, ritam pokret, Zagreb, Ostvarenje
- Posokhova: 145 logopedskih igara, Planet Zoe, Buševac
- K. Puškarić: Kad glasovi zapinju, Foma, Zagreb.
- G. Osmanova: 150 igara prstićima za razvoj fine motorike i govora, Planet Zoe, Buševac
- T. Tkačenko: Velika knjiga aktivnosti i vježbi za razvoj govora (Velika knjiga aktivnosti i vježbi za razvoj fine motorike), Planet Zoe, Buševac
- L. Gadasin i O. Ivanovsky: VESELA ŠKOLA S LOGOPEDOM: Program poticanja govorno-jezičnog razvoja, Planet Zoe, Buševac

10.3 Bitne zadaće ravnateljice

1. Osiguravanje uvjeta i ustrojstva rada koji će doprinosti kvaliteti provedbe odgojno obrazovnog procesa i ukupnog rada vrtića
2. Kontinuirano unaprjeđivati prostorno materijalni kontekst, praćenjem, procjenom primjerenosti prostorno materijalnih uvjeta, redovitim održavanjem objekta i opreme te usklađivanjem procesa nabave s prioritarnim potrebama
3. Pratiti i podržavati provedbu bitnih zadaća odgojno obrazovnog rada sudjelovanjem u razvoju vizije i misije vrtića (zajedničko definiranje kriterija kvalitete, pojašnjavanje uloga, definiranje zajedničkih vrijednosti, strategija i ciljeva, praćenje, vrednovanje)
4. Organiziranje, koordiniranje i provedba programa rada Stručno razvojnog centra za poticanje razvoja dječjeg glazbenih sposobnosti i stvaralaštva
5. Vođenje i koordiniranje rada stručnog stručnog tima
6. Kontinuirano surađivati s roditeljima, praćenjem svih oblika suradnje te redovitim informiranjem o ustrojstvu, programima, planiranim akcijama i postignućima
7. Osigurati uvjete za kvalitetno stručno usavršavanje djelatnika vrtića
8. Sudjelovati u pripremi i radu Upravnog vijeća vrtića
9. Pripremati i voditi sjednice Odgojiteljskih vijeća
10. Suradivati sa svim relevantnim vanjskim čimbenicima u svrhu kvalitetnog rada vrtića, naročito u kvalitetnoj provedbi rada Stručno razvojnog centra
11. Sustavno razvijati kulturu zajedništva, suradnje, međusobnog uvažavanja, podrške i odgovornosti svih zaposlenih u vrtiću
12. Kontinuirano osobno stručno usavršavanje

10.4 Bitne zadaće pedagoginje

Područja posebnog interesa:

1. Koordiniranje rada Tima za likovnost s ciljem edukacije I osnaživanja odgajatelje u promociji, poticanju, razvoju I istraživanju dječjeg likovnog stvaralaštva
2. Koordiniranje rada oformljenog tima za promicanje Održivog razvoja s ciljem izrade programskih materijala za apliciranje statusa Eko škole
3. Sudjelovanje u radu Tima za autonomiju s ciljem praćenja aktivnosti planiranih godišnjim planom rada Tima
4. Pomoć i podrška odgajateljima i roditeljima u zadovoljavanju potreba djeteta sukladno njegovim psihofizičkim mogućnostima i oživotvorenju djetetovih prava kroz radne dogovore i stručne radionice za odgajatelje
5. Neposredan rad s djecom, a naročito -
  - uključivanje u odgojno obrazovni proces s ciljem praćenja ritma dana djece u jaslicama kao i poticajno - materijalnog okruženja djece u jaslicama u vrtiću
  - uključivanje u odgojno obrazovni proces s ciljem podrške djeci s posebnim potrebama i teškoćama u razvoju
  - Sudjelovanje u definiranju kriterija kvalitetnih, poticajnih i sigurnih uvjeta za odgoj i obrazovanje sve djece u vrtiću, sudjelovanje u kreiranju okruženja, praćenje, valoriziranje i unapređivanje okruženja
6. Koordiniranje rada oformljenog tima za rad na mjuziklu odgajatelja Miroslava Odaka „Putovanje Ane i Vlatka“ s ciljem sinhroniziranja elemenata mjuzikla s glazbenim i likovnim vrijednostima sinkretičkog pristupa

7. Izrada mjesečnih kalendara aktivnosti vrtića s ciljem usuglašavanja programskih aktivnosti s bitnim zadaćama odgojno-obrazovnog rada u 2018/2019. godini
8. Praćenje i evidencija stručnog usavršavanja odgajatelja s ciljem ravnomjernog uključivanja odgajatelja u ponudu izbora elemenata za profesionalni razvoj
9. Organizacija i provedba elemenata za obogaćivanje programa (praćenje i realizacija) s ciljem programske nadopune i usuglašavanja neposrednog odgojno obrazovnog rada kvalitetnim sadržajima (Povjerenstvo za obogaćivanje - planiranje, praćenje, organizacija i realizacija)
10. Sudjelovanje u radu stručnih povjerenstava (Sudjelovanje u radu predsjedništva Sekcije pedagoga Grada Zagreba i Povjerenstva za Dane dječjih vrtića Grada Zagreba)

Područja kontinuiranog rada pedagoga:

1. U odnosu na dijete

- Sudjelovanje u provedbi aktivnosti upisa u vrtić (inicijalno intervjuiranje, opažanje razvojnih potreba djece, roditeljski sastanci za novoupisanu djecu), formiranja odgojno obrazovnih skupina, realizacija stručnih radionica za odgajatelje s ciljem unapređivanja procesa prilagodbe novoupisane djece.
- Omogućavanje aktivnog sudjelovanja djece u procesu učenja promicanjem projektnog rada,
- Predlaganje oblika i načina obogaćivanja procesa u cilju podizanja kvalitete; vođenje sastanaka Povjerenstva za obogaćivanje, organizacija programa, sudjelovanje u pripremi i provedbi programa obogaćivanja
- Sudjelovanje u otkrivanju, praćenju i procjenjivanju razvojnih potreba djeteta, individualiziranom planiranju rada

- Uključivanje djece u planiranje i procjenjivanje procesa (ankete, upitnici)

2. U odnosu na odgajatelje

- Podrška odgajateljima u istraživanju i unaprjeđivanju vlastite odgojno-obrazovne prakse, posebno u projektnom radu (procjene potreba i interesa djece, planiranju, pripremanju i valoriziranju procesa) kroz radne dogovore, interesne grupe i stručne radionice; koordiniranje suradnje timova odgajatelja sudionika u interesnim grupama.
- Timske refleksije na praćenje procesa prema dogovorenim kriterijima kvalitete,
- Jačanje stručne kompetencije odgajatelja u sinkretičkom povezivanju glazbe i pokreta kao metode poticaja cjelovitog razvoja djeteta
- Podrška odgajateljima u dokumentiranju, izvješćivanju i prezentaciji stručnih postignuća
- Podrška odgajateljima u pripremi i provedbi svih oblika suradnje s roditeljima
- Podrška odgajateljima pripravnicima u realizaciji Programa pripravničkog stažiranja

3. U odnosu na roditelje, obitelj i društvene čimbenike

- Predlaganje, iniciranje i sudjelovanje u provedbi raznovrsnih oblika suradnje i komunikacije s roditeljima: roditeljski sastanci za roditelje novoprimljene djece, tematski roditeljski sastanci (Djeca u prirodi, Pripremljenost djeteta za polazak u školu, Teme prema grupnim projektima, Program ranog učenja stranog jezika, odgojne teme prema izboru roditelja ..), podrška obitelji osobito u pitanjima odgoja, poželjnih postupaka i odnosa roditelj-dijete kroz individualne razgovore, intervjuiranje i anketiranje roditelja te korištenje dobivenih podataka u unaprjeđivanju suradnje i odgojno obrazovnog procesa u cijelosti
- Informiranje roditelja o programima i postignućima u procesu, uključivanje roditelja u rad povjerenstva za obogaćivanje o-o procesa

- Upoznavanje i informiranje društvenih čimbenika sa obilježjima odgojno – obrazovnog rada u vrtiću Špansko: Godišnji plan i program rada vrtića, Izvješće o odgojno – obrazovnom radu vrtića, prezentacija iskustava iz pedagoške prakse i postignuća na stručnim skupovima (Dani dječjih vrtića Grada Zagreba 2019....)

4. Pedagog kao član stručnog tima

- Osnaživanje u timskom radu stručnog tima, posebno na promicanju zajedničke vizije i misije nas kao stručnog tima, ali i osobno kao stručnih suradnika u vrtiću
- Doprinijeti unapređivanju procesa u cjelini kroz timska promišljanja i gradnji zajedničkih stavova o kvaliteti i vrijednostima procesa odgoja i naobrazbe

5. Redovito stručno usavršavanje (u vrtiću, na stručnim skupovima, stručna literatura)

10.5 Bitne zadaće psihologinje

1. Koordiniranje rada početnog Glazbenog tima s ciljem edukacije I osnaživanja odgajatelje u promociji, poticanju, razvoju I istraživanju dječjeg glazbenog stvaralaštva. Aktivno uključivanje u rad Stručno razvojnog centra za Poticanje razvoja glazbenih sposobnosti I stvaralaštva djece rane I predškolske dobi.
2. Koordiniranje rada Jezičnog tima s ciljem unaprjeđivanja I usavršavanja rada Jezičnog tima I ostvarivanja postavljenih ciljeva I zadaća
3. Pomoć I podrška odgajateljima I roditeljima u zadovoljavanju potreba djeteta sukladno njegovim psihofizičkim mogućnostima I oživotvorenju djetetovih prava kroz:
  - stručne radionice za roditelje
  - radne dogovore za odgajatelje s ciljem individualizacije odgojno obrazovnog procesa
  - provedba CAP programa
  - Program rada s roditeljima.Neposredan rad s djecom , a naročito:
  - provedba Programa rada s potencijalno darovitom djecom “Klikerići”
  - uključivanje u odgojno obrazovni proces s ciljem podrške djeci s posebnim potrebama I teškoćama u razvoju
  - provedba CAP programa.
4. Analiza pripremljenosti za polazak u školu djece školskih obveznika, individualizacija programa, suradnja as školom, roditeljima I odgajateljima s ciljem pripreme djece za polazak u školu
5. Poticanje I istraživanje procesno kreativne darovitosti u suradnji s Centrom „Bistrić“ I stručno razvojnim centrom za provedbu programa odgojno-obrazovnog rada u poticanju područno-specifičnih darovitosti djece predškolske dobi . Presentacija provedbe Programa rada s potencijalno darovitom djecom „Klikerići“ na stručnim skupovima – razmjena iskustava I edukacija psihologinje u području specifičnog stručnog interesa.

10.6 Bitne zadaće edukacijske rehabilitatorice

1. Podrška u prilagodbi djeci s posebnim potrebama kroz pripremu i realiziranje stručnih radionica za odgojitelje i individualnih razgovora s roditeljima novoprimljene djece na temu komunikacija, sigurnost, privrženost i interesi djece. Praćenje, unaprjeđivanje i valorizacija procesa prilagodbe djece s posebnim potrebama na polazak u jaslice/vrtić uz davanje podrške roditeljima i odgojiteljima (preporuke prilagodbi u komunikaciji i okruženju za učenje).
2. Planiranje i prilagođavanje razvojnih zadataka i okruženja za učenje u odgojnim skupinama koje rade u uvjetima inkluzije. Praćenje individualizacije u odgojno obrazovnom procesu odgojnih skupina koje rade u uvjetima inkluzije.
3. Praćenje razvoja djece s posebnim potrebama te podržavanje roditelja i odgajatelja u primjeni različitih obrazaca za praćenje i dokumentiranje razvojnog procesa i ishoda u učenju (individualizirano planiranje, razvojne mape, interni nalazi i mišljenja). Osnaživanje odgojitelja u prepoznavanju razvojnih resursa djece s posebnim potrebama.
4. Redovito održavanje radnih dogovora Individualizacije na kojima se kontinuirano razvijaju i valoriziraju individualizirani odgojno-obrazovni planovi za djecu s posebnim potrebama. Omogućavanje individualnog stručnog usavršavanja odgajatelja realiziranjem edukacije Zaštita autentičnosti i individualizacije tijekom pedagoške godine 2018/2019.
5. Unaprjeđivanje afirmacije izvornih procesa učenja djeteta u odgojno – obrazovnom radu s djecom praćenjem talenata, dispozicija i razumijevanjem profila stila učenja djeteta. Osnaživanje odgojitelja i roditelja u prepoznavanju i podržavanju talenata, interesa, modaliteta i dispozicija u stilu učenja djeteta. Realiziranje internog stručnog usavršavanja odgajatelja u području individualizacije, poticanja senzorne integracije, potpomognute komunikacije i upotrebe ekspresivne art terapije u neposrednom radu s djecom.

6. Integriranje postupaka ekspresivne art terapije i poticanja senzorne integracije u neposredan edukacijsko – rehabilitacijski rad s djecom s posebnim potrebama.
7. Neposredno uključivanje u odgojno - obrazovni proces, s naglaskom na razvijanje komunikacijskih, socijalnih vještina i poticanje samoregulacije u neposrednom radu s djecom. Uključivanje djece s posebnim potrebama u kraće i rekreativne programe.
8. Priprema djece s posebnim potrebama za polazak u školu, davanje preporuka na stručnim konzultacijama na osnovi praćenja razvojnog statusa djece. Intenziviranje suradnje s odgojiteljima, roditeljima i stručnjacima iz specijaliziranih ustanova u pripremi djece za polazak u školu.
9. Suradnja sa specijaliziranim ustanovama (Centar Slava Raškaj, Centar za autizam) u području planiranja i realiziranja neposrednog rada s djecom s posebnim potrebama uključenom u vrtić i specijalizirane ustanove.
10. Kontinuirano osobno stručno usavršavanje (seminari Agencije za odgoj i obrazovanje, stručne radionice i predavanja, stručna literatura i periodika).

10.7 Bitne zadaće zdravstvene voditeljice

1. Sudjelovanje u procjeni psihofizičkog rasta i razvoja djece primjenom dostupnih preventivnih mjera u vrtiću: identifikacija djece s posebnim zdravstvenim i posebnim potrebama u prehrani, praćenje i evidencija bolesti i cijepljenosti djece , antropometrijska mjerenja i analiza stanja uhranjenosti djece, evidencija ozljeda, evidencija i praćenje epidemioloških indikacija u vrtiću.
2. Integrativni pristup kroz neposredno uključivanje u odgojno-obrazovni proces, s naglaskom na edukaciju djece o zaštiti zdravlja kroz radionice *Sprječavanje respiratornih infekcija u mlađim i srednjim vrtićkim skupinama* , *Prva pomoć* u starijim vrtićkim skupinama, zaštita zubi u svim odgojnim skupinama kroz provedbu projekta „Prevenција i promocija oralne higijene „ u suradnji s Domom zdravlja Zagreb zapad .
3. Rad na standardizaciji postignutih elemenata kvalitete u područjima zaštite zdravlja (primjeri dobre prakse – dnevni odmor i kultura objedovanja)
4. zdravstveni odgoj djelatnika , djece i roditelja , savjetovanje, upućivanje i usmjeravanje na provođenje preventivnih mjera zdravstvene zaštite i programa očuvanja i unapređivanja kvalitete zdravog življenja djece i odraslih.
5. Sensibilizacija i koordinacija djelatnika na održavanju higijene unutarnjeg i vanjskog prostora vrtića i djelatnika zaposlenih na pripremi i serviranju obroka.
6. Sensibilizacija i koordinacija svih djelatnika na stvaranju optimalnih uvjeta za sigurno i kvalitetno obavljanje zadaća predviđenih Godišnjim planom.
7. Kontinuirano stručno usavršavanje, praćenje i primjena novih znanstvenih u svom radu.